

ΧΩΔΗΙΓΕΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1967
ΑΡ. 67 - ΕΤΟΣ ΣΤ'

KONITSA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Έξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἀντιπρόπος ἐν Ἰωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, δδὸς Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ιατρός, δδὸς Ἰκτίνου 4, τηλ. 78.949

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Άλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: Γειτονιὰ στὸ Γανναδιὸ
ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ	: Κώστας Γραμματικὸς
ΓΙΑΝ. Λ.	: Παζαριοῦ ἀνατομὴ
ΓΙΑΝ. Λ.	: Σημειώσεις περὶ τῆς Οἰκογενείας Μπέρκου
Ν. ΤΣΑΚΑ	: Λογοδοσία Ἐράνου
Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Λινοτιάβιστα
Ε. ΜΑΝΤΕΛΟΥ	: Μόδα, αὐτὸς ὁ τύραννος
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	: Νέα ἀπὸ τὴν πατρίδα

Κώστας Γραμματικός, ὁ ἐκ Βουρμπιάνης

Τοῦ κ. ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ, Παιδαγωγοῦ

I

Ἄπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἐπαρχίας μας «Ἡ Κόνιτσα» ἀς παρουσιάσομε στοὺς ἀναγνώστας του, τὸ πιὸ ἔνδοξον καὶ ἱστορικὸν τέκνον τῆς Βουρμπιάνης, τὸν Κώσταν Γραμματικόν, ‘Υπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γραμματέα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ.

Κώστας Γραμματικός.

Παλὴ Ἀρχοντικὴ Μορφὴ καὶ ἔξεχουσα φυσιογνωμία. Μορφὴ ποὺ δικαιοῦται νὰ καταλάβει θέσιν εἰς τὸν Πάνθεον τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἰστορίας.

Μορφὲς τῆς ὅποιας ἡ πολυκύμαντη δράση της καὶ ὁ γνήσιος πατριωτισμός του ἀναθρώσκουν σὰν ἀχνὸς κάτω ἀπὸ τὰ χαλάσματα τοῦ ἐρειπωμένου Παλατιοῦ του, στὴν γενέθλια γῆ του, τὴν Βουρμπιάνη.

Μορφή, ποὺ μέσα στὸ ἀνάλγητο βάδισμα τοῦ πεπρωμένου της, ἀφῆκε ἔκδηλα τὰ ἵχνη τῆς εὐεργετικῆς δράσεώς της γύρω ἀπὸ τὴν ἴστορίαν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Μορφή, ποὺ ὅταν ἀναδιφοῦμε τὰ παληὰ δεφτέρια τῶν παπούδων μας, προβάλλει μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας σὰν ἔνας ἥρωας ντυμένος τὸν φωτοστέφανον τῆς αἴγλης.

II

Κώστας Γραμματικός.

Ἐκεῖνος, ποὺ ὅταν τὸ μαϊστράλι τῆς θύμησης φέρει κοντά μας μορφὲς ἴστορικὲς ἀπὸ τὴν θρυλικὴ Ἐπαρχία μας τῆς Κονίτσης, θεωροῦσε χρέος του νὰ ἀγκαλιάζει μὲ ὅλην τὴν δύναμιν ποὺ διέθετε ὡς Γραμματεὺς στὴν Αὔλη τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, δλες τὲς ὑποθέσεις τοῦ Βιλαετίου Κονίτσης, μὲ ὅλην τὴν θέρμην τῆς ψυχῆς του

καὶ νὰ διώχνει κάθε διχόνοιαν καὶ κάθε σκάνδαλον.

Ἐκεῖνος, ποὺ ἔξωδευε μεγάλα ποσὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Στενώτερης Πατρίδος του, τῆς Βουρμπιάνης, συγχωροῦσε καὶ εὔεργετοῦσε τοὺς ἔχθρούς του, καὶ διατηροῦσε πάντοτε ἀλώβητον τὴν θέρμην τῆς Πατρικῆς Ἐστίας.

Ἐκεῖνος, ποὺ σὲ ὅλην του τὴν χρονικὴν περίοδον στὴν Αὔλην τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ χρησιμοποιοῦσε τὴν φιλίαν τῶν ισχυρῶν γιὰ πατριωτικοὺς καὶ ἔθνικοὺς σκοποὺς καὶ ζητοῦσε πάντοτε νὰ ἀποσπάσει τὴν εὔνοιάν των γιὰ τὸ καλὸ ὄλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Ἐκεῖνος, ποὺ στὴν πολύτιμον Βιβλιοθήκην του, ποὺ εἶχε στὸ Παλάτι του στὴν Βουρμπιάνη, διατηροῦσε μεταξὺ ἄλλων ὡς πολύτιμον κειμήλιον καὶ τὴν Χάρταν τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου.

Ἐκεῖνος, τέλος, ποὺ ἀλληλογραφοῦσε μὲ τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον καὶ μὲ ἄλλους ἄνδρας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ήταν μεμυημένος εἰς τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν.

Ο ρόλος ποὺ διεδραμάτισε ἡ Βουρμπιάνη στὴν Ἰστορίαν τῆς Ἐπαρχίας μὲ τὴν δράση τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, θὰ μποροῦσε νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰ κάτωθι:

Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον καὶ ἴστορικὰ ἔξηκρινωμένον πώς, ἐὰν τὰ πεδισσότερα κεφαλοχώρια τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης δὲν ἔγιναν τσιφλίκια, αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἐπέμβασιν παρὰ τῷ Ἀλῆ Πασᾶ τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ.

Καὶ αὐτὴ μὲν ὑπῆρξε ἡ μία πλευρὰ τῆς πατριωτικῆς δράσεως τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ.

Στὴν Ἰστορίαν ὅμως τῶν χωριῶν τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης ὑπῆρξε καὶ μία περίοδος, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἀποκληθῇ

περίοδος χαλασμῶν, διώξεων, πυρπολήσεων καὶ ἔοημώσεων, ἀπὸ τὴν κακὴν πλευρὰν τοῦ κλεφτοαὐτωλισμοῦ ἀπὸ τὸ ἔνα μέος, ποὺ εἶχε ὡς χαρακτηοιστικὸν γνώρισμα τὸ πλιάτσικο καὶ τὸν χαλασμόν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέος τὴν μάστιγα τῆς Ἀλβανοκρατίας ἐκ μέους τῶν Ἀλβανῶν Μπέηδων καὶ Ἀγάδων, ποὺ ἦταν ἡ πιὸ μεγάλη καὶ ἀγιάτοευτη πληγὴ γιὰ ὀλόκληρη τὴν Ἐπαρχία.

Μέσα, λοιπόν, σὲ μιὰ τέτοια ἀτμόσφαιρα, ποὺ ζοῦσε ἡ Ἐπαρχία Κονίτσης, ὁ ρόλος τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ μὲ τὸν φλογερὸ πατριωτισμὸ καὶ μὲ τὸν ἀσίγαστον ἐνθουσιασμόν του, ὑπῆρξε αὐτόχρημα εὔεργετικός.

III

Ο Κώστας ὁ Γραμματικὸς εἶχε ἀνεπτυγμένον τὸ θρησκευτικό, τὸ πατοιωτικό, τὸ ἀλτοουϊστικὸ καὶ τὸ πατοιδογνωστικὸ συναίσθημα σὲ μεγάλον βαθμόν, τὸ δὲ Ἀρχοντικόν του, τὰ περίφημα Παλάτια του στὴν γενέθλια γῆ του, τὴν Βούρμπιανη, τρεῖς φορὲς ὑπέστησαν ἐπιδημὲς ἀπὸ τοὺς Τουρκαλβανοὺς καὶ ἀπὸ τὲς Τουρκαλβανικὲς ὄρδες.

Ο πρῶτος χαλασμός του — ὅπως ὁ ἕδιος μᾶς περιέσωσε λεπτομέοιες σὲ διασωθὲν χειρόγραφον τῶν ἐνθυμήσεών του — ἔγινε στὰ 1820 ἀπὸ τὸν Ἰσμαὴλ Πασᾶν, ὁ δεύτερος χαλασμός του στὰ 1824 καὶ ὁ τρίτος, ὁ πιὸ ἔξοντωτικός, στὰ 1826.

Ο τρίτος δὲ αὐτὸς χαλασμός του τὸν ἡνάγκασε νὰ ἐκπατρισθῇ, ἀφοῦ ἀντίκρυσε, κατὰ τὴν τωαγικὴν ἐκείνην στιγμὴν τῆς νυκτερινῆς του φυγῆς — σὰν ἄλλος Αἰνείας — τὲς φλόγες τοῦ πυρποληθέντος σπιτιοῦ του καὶ τοὺς καπνοὺς ποὺ ἀνεδίδοντο ἀπὸ τὰ ἐρειπωμένα Σεράγια του.

Στὰ 1837 ὁ Στρατάρχης Ρεσίτ - Πασᾶς τὸν προσκάλεσε νὰ μεταβῇ στὰ Μπιτόλια, ὁ Μουσταφᾶ - Πασᾶς ὅμως τῶν Γιαννίνων εἶχεν ἀποστείλει στὸν Στρατάρχην τῆς Ρούμελης πλαστογραφημένα γράμματα περὶ δῆθεν συνεννοήσεως τοῦ

Κώστα Γραμματικοῦ μὲ τοὺς ἔχθοὺς τῆς Αύτοκοατορίας, καὶ κατόπιν τούτων ὁ Στρατάρχης ἀνεξέλεγκτα τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι.

Τὰ 130 ὅμως χρόνια ποὺ πέοασαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ τοαγικοῦ θανάτου του τὸν βρῆκαν ἔξαγνισμένον μποοστὰ στὸ κριτήριον τῆς ιστορικῆς ἀληθείας κατὰ τὴν κοίσιν καὶ Εύρωπαίων ἀκόμη ιστοριογράφων.

Τώια... μπορεῖ τὸ Παλάτι του στὴν γενέθλια γῆ του, τὴν Βούρμπιανη, νὰ βοίσκεται ρημαγμένο, καὶ μονάχα σημάδια νὰ ἀπόμειναν ἀπὸ τὴν παληὰ του αἴγλη καὶ φαντασμαγορία, μπορεῖ ἡ Ἡπειρωτικούλα τῶν Παραμυθιῶν, ποὺ ζοῦσε στὴν ἀπόμερη ἐκείνη γωνιὰ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης νὰ ἀνήκει πλέον εἰς τὸν κόσμον τῆς Ιστορίας καὶ τῆς Πατοιδογνωσίας, μπορεῖ... ὅλα ἵσως νὰ σβήσανε μέσα στοῦ ἀνηλέητου χρόνου τὸ κύλισμα, δὲν ἔσβησε ὅμως ἀπὸ τὴν θύμηση τὴν ήστορικὴ ἡ Μορφὴ Ἐκείνου ποὺ ἦταν μυημένος στὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν, ἡ Μοσφὴ Ἐκείνου ποὺ τηρούσε εύλαβικὰ στὴν Βιβλιοθήκη του τὸν Χάοτα τοῦ Ρήγα τοῦ Φεοαίου, ἡ Μοσφὴ Ἐκείνου ποὺ ἀλλολογοαφούσε μὲ τὸν Μαυοοκοοδάτον στὰ χοόνια τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ Μοσφὴ Ἐκείνου, τέλος, ὅστις, τὸ μόνο σφάλμα ποὺ εἶχε διαπράξει στὴν πολυκύμαντη πατριωτικὴ δράση του ἦταν τὸ ὅτι:

«Ἀγαποῦσε τὴν Πατρίδα πρὸ τῶν φίλων».

Τίποτε... ναί... ἀπ' ὅλα τὰ παραπάνω δὲν ἔσβησε, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν περασμένων ζῆ σὰν κάποιος παληὸς ἀχὸς καὶ σὰν κάποιο παληὸν νοσταλγικὸ τραγούδι.

Καὶ γιὰ νὰ δλοκληρώσομε καὶ ἀπὸ Παιδαγωγικῆς πλευρᾶς καὶ προοπτικῆς:

Οἱ μεταγενέστεροι μεγαλώνουν μονάχα ἐφόσον σέβονται κάθε τί μεγάλο καὶ ἔξαιρετικό, ἡ δὲ νεωτέος Ἡπειρωτικὴ γενεὰ φρονηματίζεται, χαλυβδώνεται καὶ ποδηγετεῖται ἐφόσον ἀκριβῶς κρατάει μέσα της κάθε τι ποὺ εἶναι αἰώνια ζωντανὸ ἀπὸ ὅτα πεοασμένα καὶ αἰώνια διδακτικὸ ἀπὸ τὰς δέλτους τῆς Ἡπειρωτικῆς μας Ιστορίας.

Παζαριοῦ ἀνατομὴ

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Λ.

Β'

Τὸ «πάτημα» τῆς Κόνιτσας, μέρα μεσημέρι, ἀπ' τοὺς λησταρβανίτες τοῦ Λεσκοβικιοῦ καὶ τὸ ἄρπαγμα τοῦ Νικολάκη Μπεκιάρη — ποὺ ἔγινε μὲ τὸν καιρὸν ἀρβανίτικο τραγοῦδι — λαχτάρισε ἀκόμα καὶ τοὺς ἰσχυροὺς μπένδες τῆς Κόνιτσας, μέσ' ἀπ' τὰ κάστρα τους κλεισμένους. Τὰ Γιάννενα σπάσαξαν ἀπ' τὴν κατακραυγή. Κι ἡ Τούρκικη διοίκηση, ποὺ ξεκουράζονταν ράθυμα σὲ μακαριότητα αὐθεντική, μπῆκε σ' ἐναγώνια συλλογή.

Ἐτσι ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ ἡ Κόνιτσα ἔδρα στρατιωτική.

Γρήγορα - γρήγορα, χτίστηκαν στὴν ἄκρη τοῦ Μπέρκου, στὸ «Παλιοχῶρι πέρα», ὅπως λέγον οἱ παλιοὶ Κονιτσιώτες, μεγαλόπρεποι στρατῶνες, πάνω στὰ χωράφια τῆς οἰκογένειας οὐρανού, ποὺ ἀπλώνονταν σ' ὅλη τὴν πλαγιὰ αὐτὴ τοῦ Ἀηλιᾶ, μέχρι τὸν λάκκο κάτω. Τὰ χωράφια τοῦτα ἦταν ὅτι εἶχε γλυτώσει τὸ ἄρπαγμα τῶν Μπένδων καὶ τῶν γύφτων τοῦ Λεσκοβικιοῦ ἀπ' τὸ παλιὸ τιμάριο τῆς κονιτσιώτικης αὐτῆς φαμίλιας, ποὺ στὴν ντοπιολαλίᾳ προφέρονταν «Μπέργκου».

Οἱ στρατῶνες αὐτοί, ἔδωσαν κι' ἀπλωσε τὸ παζάρι. Ἀνοιξαν οἱ πύλες τοῦ περιχαρακομένου στρατόπεδου καὶ βγῆκε ἔξω, στὴν ἀπλα τοῦ ἀπέραντου λειβαδιοῦ. Ἐνὸς λειβαδιοῦ, ποῦμενε χρόνια χέρσο κι' ἀκαλλιέργητο, τὸ λειβάδι τοῦ Σάιμ - Μπέη. Ἡρθαν ταξιδεύεινοι ἀπ' τὴ Βλαχιὰ κι' ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο κι' ἔχτισαν μαγαζιὰ γύρω ἀπ' τὴν Πλατεῖα μὲ τὴν Μεγάλη λίπα. Ἡρθαν Μολιστινοί, ἥρθαν Στρατανίτες, ξεθάρρεψαν μὲ τὸν καιρὸν κι' οἱ ντόπιοι. Γιὰ νὰ βολευτοῦν τὰ πράγματα, πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἀνισόβαθμη πλαγιά, ἔγιναν ζωνάρια καὶ φκιάστηκαν ταράτσες. Πάνω στὶς ταράτσες τοῦτες φυτεύτηκαν μουριές. Κι' ἦταν χάρμα τὸ σεργιάνι ἀπὸ κεῖ, παίρνοντας τὸν καφέ σου, τοῦ καλοκαιριοῦ ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα, σὰν κρύβονταν ὁ ἥλιος πίσω ἀπ' τὴν Νεμέρτικα.

Ἡ καινούργια ἀγορά, γιόμισε καφενεῖα καὶ κουρεῖα. Οἱ ξενητεμένοι ἔφερναν στὸν τόπο ἔνα καινούργιο ρυθμὸν ζωῆς. Στὰ καφενεῖα αὗτὰ κυκλοφοροῦσαν ἀκόμα ἀργηλέδες, ἔβραζε μόνιμα σαλέπι καὶ προσφέρονταν τσίπουρο καὶ βαρύγλυκοι καφέδες φτιαγμένοι μὲ κάντιο ἥ πετιμέζι. Στὰ κουρεῖα τὸ ξύρισμα γίνονταν χωρὶς πετσέτα. Μιὰ λεκάνη, ποῦχε σχῆμα φασολιοῦ, ἀκουμποῦσε στὸ στῆθος καὶ συγκρατίοταν ἀπὸ τὸ σβέρκο μὲ δυὸ ἡμικύκλιες λάμες ἀτσάλινες. Ἡ λεκάνη αὐτὴ χρησίμευε γιὰ πολλὲς δουλειές. Ἐκεῖ προετοιμάζονταν ἡ σαπουνάδα. Ἐκεῖ ἀπορρίπτονταν τὸ ἀποξηρίσματα. Ἐκεῖ ἔπλενε τὰ χέρια του ὁ κουρέας. Τί ἔβγαινε ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ιστορία; Ἐνας Θεός ξέρει. Οἱ μπαρμπέρηδες κεῖνο τὸν καιρὸν κάναν καὶ τὸν ὁδοντογιατρό. Βγάζαν δόντια χρησιμοποιώντας ἔνα σπάγγο. Ἐδιναν καὶ γιατρικὰ (ἰλιάτσα). Ἐνας τέτοιος κουρέας ἦταν κι' ὁ Νετζίπ Μπαρμπέρης. Ξενόφερτος, Τσιάμης, ώραίος τύπος. Φημισμένος κυνηγός, πούταν σὲ θέση μὲ μιὰ σφήκα (ντουφέκι τοῦ παλιοῦ καιροῦ) μόνιμα κρεμασμένη στὸ κουρεῖο του, νὰ πεταχτῇ γιὰ λίγο καὶ νὰ σοῦ φέρῃ τὸ λαγὸ στὰ χέρια. Λὲς καὶ τὸν εἶχε δεμένο στὰ Γραβίτσα. Τὸν δούλευαν οἱ Κονιτσιώτες. Ἐπαιζε κι' αὐτὸς μαζὶ τους. ΙΔηγοῦνται τόσα πολλὰ γι' αὐτὸν πούναι δύσκολο νὰ ξεκαθαρίσης πιὸ πραγματικὸ συνέβηκε καὶ ποιὸ ὅχι. Ἐνας ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά του, εἶναι καὶ τὸ παρακάτω ποὺ ἀφηγοῦνταν οἱ γέροντες Κονιτσιώτες, σὰν ἥθελαν νὰ δείξουν μὲ τὴν ἀπλοϊκότητά τους, πῶς ὅταν ἐμεῖς οἱ νέοι δὲν ἔνδιαφερόμαστε γιὰ τὸν τόπο, οἱ μεγαλύτεροι ἔχουν ἔνα πάρα πάνω λόγο νὰ μένουν ἐντελῶς ἀδιάφοροι. Κάποτε ὁ Νετζίπ μπαρμπέρης θαρέθηκε τὴ δουλειά του, κι' ἀποφάσισε νὰ βάλῃ τέρμα στὸ ἐπάγγελμα. Ἀνθρωπο δὲν ἥθελε νὰ ίδῃ στὸ μαγαζί του. Καὶ λογάριαζε μέρα μὲ τὴ μέρα πότε θὰ τὸ κλείσῃ... Σὲ μιὰ τέτοιαν ὥρα, κακοκεφιᾶς του, φθάνει, κάποιος

σημαίνων Κονιτσιώτης, που ήταν φαίνεται μέσα στὸ παιχνίδι τοῦ Νετζίπτ μπαρμπέρη, κι' εἶχε τὸ θάρρος, καὶ τραβάει κατσουφιασμένος κι' ἀμιλητος πρὸς τὴν πολυθρόνα. Τί νὰ κάνῃ ὁ καημένος δὲ κουρέας, βαρυεστημένος στηκώνεται, περνάει βιαστικὰ τὴ λεκάνη στὸ λαιμὸ τοῦ πελάτη κι' ἀρχίζει τὴ δουλειά του βλοσυρός. "Ολα πήγαιναν καλά, ώσπου γιὰ μιὰ στιγμή, κοντοστέκεται δὲ μπαρμπέρης, σὰ νὰ σκέφτεται κι' ἀπότομα παρατάει τὸν πελάτη στὴν καρέκλα, καὶ τροβάει σὰ νὰ μὴ συνέβη τίποτα, στὴ γωνιὰ τοῦ μαγαζιοῦ δπου μιὰ καὶ δυὸ ἀναστκώνει τὴν ποδιά του καὶ κατὰ τρόπο ἀσύστολο ἀρχισε νὰ κάνῃ αὐτὸ ποὺ κάνουν ὄλοι οἱ ἄντρες δρθιοι.

"Ο πελάτης δὲν πίστευε στὰ μάτια του. "Αγανακτισμένος, δὲν ἥξερε πῶς νὰ τὸ πάρη. Καλοσυλλογίζεται καὶ συγκρατώντας τὸν εὐλογὸ θυμό του, λέει:

—Τ' εἶναι αὐτά, ρὲ μπαρμπέρη; "Αποχωρητήριο, κατάντησες τὸ μαγαζί;

—"Α! νὰ σου εἰπῶ, ἀπαντάει ἐκεῖνος μὲ ὑφος ἀδιάφορο. Ξέρεις, ἔγώ, ἀποφάσισα νὰ κλείσω τὸ μαγαζί σὲ κανὰ δυὸ μέρες, καὶ δὲ μὲ νοιάζει. "Ας γίνουν δλα τούμπανο.

Ξεροκατάπτε δὲ πελάτης, κάνει πῶς βλέπει κι' αὐτὸς σὰν δρῆ τὴν ἐνέργεια τοῦ μαγαζάτορα καὶ περιμένει ὑπομονετικὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ξύρισμά του. Κάποτε τελείωσε. Σηκώνεται δὲ πελάτης, φτιάχνεται κι' ἐτοιμάζεται νὰ φύγη. "Οπότε, σὰν κάτι μέσα του νὰ τοῦ ἥρθε. "Αλλάζει πορεία καὶ τραβάει κι' αὐτὸς πρὸς τὴν ἴδια γωνιὰ πούχε πάει κι' δὲ μπαρμπέρης. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, ἀνασκουμπώνεται, ἀναδιπλώνεται στὰ δύο κι' ἐτοιμάζεται γιὰ κάπως σοθαρώτερη δουλειά, ἀπὸ κείνη πούχε κάνει λίγο προηγούμενα δὲ μαγαζάτορας. "Οταν δὲ μπαρμπέρης ἀντιλαμβάνεται τὶ πάει νὰ γίνη, πετάγεται ἔξαλλος καὶ μπήγει τὶς φωνές.

—Τὶ τὸ πέρασες, ρὲ παλιο....., τὸ μαγαζί;

—"Α! "Ως ἔκει καὶ μὴ παρέκει, ἀγαπητέ, τοῦ λέει συγκρατημένα δὲ πελάτης. "Αν ἐσὺ ποὺ φεύγεις ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες κ....., ἀς τὸ μαγαζί σου, μπροστὰ στὰ μάτια μου ἀδιάντροπα, τὶ περιμένεις ἀπὸ μένα ποὺ φεύγω τώρα κιόλας. "Εγὼ ἔχω ἔνα λόγο παραπάνω νὰ τὸ χ.....

♦♦

Στὴν ἄκρη τῆς Καινούριας "Αγορᾶς ἀπλώνονται

κατηφορικὰ τὸ λειβάδι τοῦ Παζαρόπουλου. Τεράστιο λειβάδι, ἐπίτηδες ἀφημένο γιὰ τὴν ἐμποροπανήγυρη τῆς Κόνιτσας, ποὺ γίνονται αλώνες τώρα κάθε χρόνο στὶς ἀρχὲς τοῦ 'Οκτωβρίου.

Αύτὸς ἦταν τὸ Παζαρόπουλο. "Άλλο ἔνα Παζαρόπουλο φαίνεται πῶς γίνοταν στὸ Φυτόκι σὲ χρόνους ἀμνημόνευτους. Τὸ μεγάλο παζάρι, δημως, τὰ Παζάρια, δπως τὰ λέγαν, γίνονται τὸν πολὺ παλιὸ καιρὸ στὴ Δεπταλίτσα. "Ισως ἀκόμα παλιότερα, τὸ Ἱδιο Μεγάλο Παζάρι νὰ γίνοταν κάτω ἀπ' τὴ Μελισσόπετρα. Παμπάλαια Ιστορία ποὺ χάνεται μέσ' τὴν ἀχλὴ τῶν ἀπροσδιόριστων γιὰ τὴν περιοχὴ Ευζαντινῶν χρόνων.

Τὰ «Παζάρια» τῆς Δεπταλίτσας ἔσθυσαν γιὰ πάντα στὰ 1657, τότε ποὺ οἱ Καραμουρατάτες χτύπησαν τοὺς Λαλιάτες (ἄγριες κι' οἱ δυὸ ἀρβανίτικες φάρες ποὺ κατοικοῦσαν γύρω ἀπ' τὰ Μεσογέφυρα) καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε δρθιο στὸν τόπο.

Σὰν ἀπόψε καὶ σὰν τώρα
κι' ἐνωρίτερα ἀκόμα
ἐπιαστῆκαν οἱ Λαλιάτες
μὲ τοὺς Καραμουρατάτες
κι' ἐδιαγουμανῆσαν τὸ Παζάρι....

Πολλὲς οἰκογένειες τότε, ἀπ' τὰ γύρω χωριά, τὰ χωριὰ τοῦ Μπουραζανιοῦ, δπως τὰ λέγαν, δσοι εἶχαν μείνει ἀπὸ παλιότερους κατατρεγμοὺς τῶν Ἱδιων ἀγριανθρώπων, πῆραν τὰ μάτια τους καὶ φύγαν. "Άλλοι τράβηξαν γιὰ τὴ Βλαχιὰ κι' ἄλλοι γιὰ τὴ Ρουσία. Πολλοὶ ἥρθαν κι' ἐγκαταστάθηκαν στὴν Πάνω Κόνιτσα, γύρω ἀπ' τὴν ἐκκλησία τοῦ "Αη Νικόλα. «Εἰς τὴν χώραν τῶν Πουρατζάνος», δπως λέει ἡ παλιὰ ἐνθύμηση.

♦♦

"Ἐνῶ στὰ παζάρια τῆς Μολυβδοσκέπαστης «έσυνάζετο πλήθος ἀνθρώπων», ἀπ' δλες τὶς γωνιές τῆς Ήπείρου καὶ τῆς Αλβανίας καὶ γίνονται μεγάλες συναλλαγές σὲ κάθε εὖδους ἐμπορεύματα, στὸ Παζαρόπουλο τῆς Κόνιτσας, οἱ συναλλαγές περιορίζονται ἀποκλειστικὰ στὸ ἄλογα καὶ στὰ μάλλινα. Οι γκέκηδες, μὲ τὶς δασπρες βράκες καὶ τάσπρα φέσια, φέρναν μέσ' ἀπ' τὴν Αρβανίτια, ὡραῖα καὶ γεροδεμένα δλογα, ποὺ τὰ ἔκθεταν στὴν ἀπλα τοῦ λειβαδιοῦ. Κι' οἱ δλάχοι κατέβαζαν ἀπ' τὸ βουνά, ώς περνοῦσαν γιὰ τὰ χειμαδιά τους, τὶς κατακόκκινες φλοκάτες βελέντζες, τὶς καπότες καὶ τάλλα ύφαντά. Τὶς οἰδε γιατί εἶχε γίνει

αύτὸς ὁ διαφορισμός, ἀνάμεσα στὰ δυὸ Παζάρια. "Ισως γιατὶ ἡ Κόνιτσα ἦταν τὸ Πέρασμα τῶν Βλάχων στὴ φθινοπωρινή τους μετακίνηση. "Ισως γιατὶ ἡ Κόνιτσα τοὺς ἔδινε μεγαλύτερη ἀσφόλεια. Πάντως, ὅπως καὶ νᾶχη τὸ πρᾶγμα, ἦταν τόσο σημαντικὴ ἡ ἀξία ποὺ εἶχε τὸ Παζαρόπουλο τῆς Κόνιτσας, γιὰ δλη τὴν περιοχή, ἀκόμα καὶ στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν οἱ Σλαῦοι ἀπὸ τὴν "Ηπειρο. ("Απ' τὸν πέμπτο μέχρι καὶ τὸν ἐνδέκατο αἰῶνα μετὰ Χριστὸν) καὶ τόσο καίριο ρόλο ἔπαιζε στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ἀκόμα κι' ὁ ἕδιος ὁ οἰκισμὸς ἔχασε τὸ παλιό του ὄνομα (ἔμεινε τῷρα στὰ χείλη τῶν γερόντων κάποιο ἀχρωμάτιστο, χωρὶς ἐπιφάνεια, χωρὶς ιστορικὸ προσδιορισμό, ἀλλὰ μ' ἐνα ἀπέραντο βάθος «Παλιοχῶρι» ἢ «Μπέρκο») καὶ πῆρε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸνομα τοῦ Παζαριοῦ. Κόνιτσα (μάλιστα Κόνιτσα, μὲ δύο νὶ) στὰ παλιὰ σλαῦικα σημαίνει ἀλογοπάζαρο.

Τὸ παζάρι εἶχε τοὺς κινδύνους τους, τοὺς κινδύνους ἀπ' τοὺς ληστὲς ποὺ καραδοκοῦσαν παντοῦ, ὡς ἡ ποικιλία στὶς πραμάτειες τῶν συναλλαγῶν, μὲ τὸν καιρὸν πλουτίζονταν καὶ ὡς ἔμπαιναν στὸ πάρε δόσε τῶν πραματευτάδων, τὰ χρυσικά, τ' ἀσημικά, τὰ μετάξια, σὶ πολύτιμες γοῦνες, τὰ μπαχαρικὰ καὶ τὸ κάντιο, πούταν τὰ χρόνια κεῖνα εἴδη δυσεύρετα. Γι' αὐτὸ κι' οἱ Κονιτσιώτες ἔχτισαν καταμεσὶς στὸ λειβάδι, ἐνα δεύτερο περιχαρακωμένο Παζάρι, χρησιμοποιούμενο ἀποκλειστικὰ τὸ Παζαρόπουλο καὶ γιὰ τὶς πολύτιμες πραμάτειές του. Πότε χτίστηκε; Ποιὸς ξέρει... "Ἐνας δρόμος πλατὺς 3—4 μέτρα. 'Απὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ θολωτὰ πόστα γιὰ τοὺς πραματευτάδες. 'Ο δρόμος εἶχε μῆκος γύρω στὰ 50 μέτρα καὶ στὶς ἄκρες του δυὸ βαρειὲς ξύλινες πόρτες μὲ μεγάλα καρφοκέφαλα.

Τὸ κτίσμα αὐτὸ κλασσικὸ στὸ εἶδος του, ποὺ σοῦ θύμιζε, ἔτσι ξεμοναχιασμένο ἀπ' τὸν ἄλλο οἰκισμό, σὲ μικρογραφία τὰ παζάρια κάστρα τῶν μεγάλων εύρωπαϊκῶν κάμπων, στὰ χρόνια τοῦ μεσαίωνα δὲν ξέρω πὼς ἔξαφανίστηκε τὴν περίοδο τῆς τελευταίας κατοχῆς. Πέτρα τὴν πέτρα. Καὶ ξερριζώθηκε αὐτὸ τὸ μνημεῖο. Καὶ δὲν ἔμεινε οὔτε σημάδι. Οὔτε ἔνα σημάδι, ἀπ' τὸ ζωντανὸ παρελθόν του, πάνω στὸ ὅποιο χτίστηκε ἡ μικρὴ ιστορία αὐτῆς τῆς Πολιτείας.

«Στὴ ρημαγμένη τούτη γούβα
μέσα στὰ βουνὰ

Εὔχαριστήριον

Τοῦ κ. Ν. ΤΣΑΚΑ, διὰ τὸν ἔρανον
ὑπὲρ Ἱεροῦ Ναοῦ Κάτω Κονίτσης

'Επὶ τῇ εὔκαιρίᾳ θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ εὔχαριστήσω θερμῶς τοὺς κυρίους δωρητάς, οἱ ὅποιοι τόσον προθύμως ἐνίσχυσαν τὴν προσπάθειάν μου προσφέροντες τὴν εἰσφοράν των εἰς τὸν παρ' ἐμοῦ διενεργηθέντα πρόχειρον ἔρανον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κωνσταντίνου, Ἐλένης καὶ Φανουρίου.

'Εκτὸς τῶν νεύχαριστιῶν μου, δέομαι τῷ Θεῷ μας ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακρομερεύσεως αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν
ΝΙΚ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

Κάτω ἀπ' τὸ δάχνο φεγγαρόφωτο
τραγουδάει τὸ χορτάρι
Πάνω σ' ἀφανισμένους τάφους
γύρω στὴν ἐκκλησιά...».

**

Βολοδέρνουμε τὰ χρόνια τοῦτα, σὲ Πολιτεῖες μὲ μιὰ μόνο διάσταση. Τὸ παρόν. Μιὰ διάσταση ποὺ διαθέτει μιὰ λεία ἐπιφάνεια πλάτους. Κι' ἀποζητοῦμε μάταια νὰ σταθοῦμε ὅρθιοι. "Ορθιοι χωρὶς ρίζες. ("Αν στάθηκε ποτὲ ὅρθιο τὸ κομμένο δὲντρο!). 'Ανιχνέουμε μ' ἐνθεο πάθος καὶ φαντασία, σ' ἐνα μισοσκόταδο ιστορικό, ἀπὸ ἐλάχιστες ἐνδείξεις, νὰ βροῦμε τὴν πολιτεία τοῦ μήκους. Τὸ ἀτέλειωτο παρελθὸν ποὺ μᾶς γέννησε. Τὴν ἐκ βαθέων ἀλήθεια. Παίζοντας τὸ ἀπὸ αἰώνων δρᾶμα τοῦ ζωτανοῦ λογισμοῦ, σ' ὅλες τὶς πράξεις καὶ τὶς σκηνὲς τοῦ ὁδυνηροῦ μόχθου, τῆς ἀδιάπτωτης προσπάθειας γιὰ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, τῆς ἀπελπισίας, τοῦ φόβου...

'Αρνούμαστε ν' ἀποδυθοῦμε μόνοι κι' ἐρημοι στὴ μεγάλῃ τούτῃ περιπέτεια. Σκοπὸς μας εἰναι νὰ βροῦμε ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὸ σωστὸ δρόμο. Τὸ δρόμο ποὺ χαράζεται κάθε πρωΐ, στὴν Πολιτεία τοῦ βάθους. Στὸ μέλλον. Γιὰ νὰ ἔξασκήσουμε ὅλες μας τὶς ζωτικὲς δυνατότητες, πάνω σὲ μιὰ γραμμὴ τελειότητας καὶ σ' ἐνα εἶδος ζωῆς ποὺ θὰ τὸ ἐπέτρεπε.

Λογοδοσία Ἐκτάκτου Ἔρανου ύπερ Ἱεροῦ Ναοῦ Κάτω Κονίτσης

Τεῦ κ. Ν. ΤΣΑΚΑ

Ο διενεργηθεὶς ἔκτακτος ἔρανος μεταξὺ τῶν Κονιτσιωτῶν ύπὸ τοῦ κ. Νικολάου Τσάκα ύπερ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίου καὶ Ἐλένης καὶ Φανουρίου, ἀπέδωκε παοὰ τῶν κάτω ἀναφερομένων κ. δωρητῶν τὰ ἐναντὶ τῶν ὀνομάτων των ποσά, διὰ τῶν ὅποιών ἡγοράσθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐν Κονίτσῃ δείξεως, τὰ ἐν συνεχείᾳ περιγραφόμενα ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπήν, ἐναντὶ ἀποχρειώδη τοῦ Ναοῦ.

ΠΙΝΑΞ ΔΩΡΗΤΩΝ

	Δραχ.
1) Νικόλαος Κ. Ττσάκος	2.000
2) Ἀλέξιος Κ. Φλώοις	1.000
3) Χρῆστος Ἀνδρεάδης	500
4) Δημήτριος Μπλάγκος	500
5) Γεώργιος Σ. Δόβας	500
6) Μερόπη Ζ. Ἀδαμαντίου	1.000
7) Ιωάννα Φ. Ἀδαμαντίου	1.000
8) Ἀνώνυμος	100
9) Οἰκογένεια ἰατροῦ κ. Ἀθανασίου Ζέρβα	1.000
10) Πανταζῆς Σπυρ. Δημητρίου (διὰ χειρὸς κ. Δ. Μπλάγκου)	500
	<hr/> 8.100
11) Ν. Τσάκας, δι' ἔξισωσιν λογαριασμοῦ	50
Σύνολον	<hr/> 8.150

— κατὰ τὶς διηγήσεις τῶν γερόντων — ἀπὸ ἔνα ἴδιαίτερο φανάρι στὸ παχνί τους), ἀλλὰ στὴν Κόνιτσα ζοῦσαν ἀπ' τὶς ἀρχὲς τοῦ πεωασμένου αἰῶνα (τὰ χρόνια τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ) μόνο οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Οἱ ἄντρες ἔμεναν, σχεδὸν μόνιμα, στὴν Κωνσταντινούπολη ἢ στὴν Καρδίτσα, ὅπου ἦταν καὶ τὸ μεγάλο τους τσιφλίκι οἱ Καμινάδες. Τὸ τσιφλίκι αὐτὸ ἀπαλολτριώθηκε στὰ 1926, ἀφοῦ προγούμενα εἶχε ύποθηκευθῆ στὸν τοπικὸ παράγοντα Τερτίπη, ποὺ τελικὰ συμπεθέρεψε μὲ τὸν Σπύρο Βέργο (ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Τερτίπη,

ΠΙΝΑΞ ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

	Δραχ.
1) 1 πλήρη Ἱερατικὴ στολὴ . . .	1.800
2) 2 στολὰς παίδων Ἱεροῦ . . .	1.000
3) 1 Ἑλληνικὴ σημαία	268
4) 2 μανουάλια μπρούντζινα . . .	1.100
5) 2 δίσκους μανουαλίων	240
6) 2 κηροστάτας Ἱεροῦ	450
7) 1 κηροστάτην 4 θέσεων μετὰ δίσκου	1.050
8) 250 ἐντύπους προσκλήσεις έορτῆς	100

ΠΡΟΚΥΨΑΝΤΑ ΕΞΟΔΑ

9) Φιλοδώρημα ραπτριῶν	72
10) Μεταφορὰ Ἀθῆναι — Ιωάννινα	58
11) Μεταφορὰ Ιωάννινα — Κόνιτσα	5
12) Πρακτορεῖον Ιωαννίνων	7
13) Μετρητὰ εἰς ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν	1.500
	<hr/>
14) Εἰς χεῖρας Ν. Τσάκα (Πανταζῆ)	500
	<hr/>
Σύνολον	8.150

Ταλιαδούρος, πήρε τὴν ἐγγονὴ τοῦ Σπύρου Βέργου, Ἀμαλία). Ἀξίζει νὰ ἀναφερθῇ ἐδῶ, πὼς ὁ μπεφάς αὐτὸς (ἡ ύποθήκη) μπῆκε στὸ κτῆμα, γιατὶ ὁ Σπύρο - Βέργος, ἔνας ἀπὸ τοὺς τελετυαίους ἀπόγονους αὐτῆς τῆς οἰκογένειας, νέος, κακομαθημένος, καὶ μεγάλος γλεντζὲς, στὴν Κωνσταντινούπολη, «χάλασε τὸ μπούλωμα» μιᾶς χανούμισσας γιὰ νὰ τὴ φιλίσῃ, κι ἀναγκάσθηκε ἐπειτα νὰ δανεισθῇ μεγάλο χρηματικὸ ποσὸ ἀπὸ ὅτὸν Τερτίπη, γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴ φυλάκιση.

‘Ιστορία καὶ παραδόσεις τῆς Λιτονιαβίστας

Τοῦ κ. ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Καὶ τώρα ἔρχόμαστε στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ. Ὁ πλεονέκτης καὶ ἄρπαγας αὐτὸς Βεζύρης, κοντὰ σὲ ἄλλα πολλὰ χωριά, ἔκανε τσιφλίκι του διὰ τῆς βίας καὶ τὴν Κλειδωνιάουστα. Κάλεσε τοὺς πέντε δημογέροντές της στὰ Γιάννενα, καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἀπειλές, ὑποσχέσεις καὶ βασανιστήρια μαζί, κατάφερε νὰ ὑπογράψουν οἱ τέσσερις ἀπ’ αὐτούς, οἱ δόποιοι τοῦ παρέδωσαν καὶ τὰ τοπιὰ «τίτλους» τὰ δικά των καὶ τῶν φιλικῶν καὶ συγγενικῶν οἰκογενειῶν ποὺ εἶχε ὁ καθένας κάτω ἀπὸ τὴν προστασία του.

Ἐτσι, λοιπόν, τὸ μέγιστο μέρος τοῦ κάμπου ἔγινε τσιφλίκι τοῦ καταχθόνιου Ἀλῆ, καὶ μόνον ἐνα τμῆμα γλύτωσε. Ὁ πέμπτος δημογέροντας ὁ Δημήτρης Ζείνος ὁ θεῖος τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου, παρ’ ὅλα τὰ βασανιστήρια ποὺ ὑπόφερε δὲν ὑπέγραψε. Μετὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ τυράννου Ἀλῆ Πασιᾶ, βγῆκε ἀπὸ τὰ φοβερὰ μπουντρούμια τοῦ κάστρου τῶν Γιαννίνων ζωντανὸς ἀπελευθερωμένος ἀπὸ τοὺς σουλτανικούς, καὶ κατόπι παρουσίασε τὰ ταπιά του, καὶ κατόρθωσε νὰ πάρῃ τρακόσια στρέμματα ἴδιοκτητῆς γῆς (μοῦλκι) μαζὶ μὲ τοὺς δικούς του συγγενεῖς καὶ λοιπούς, ποὺ εἶχε τὰ ταπιά των.

Κάνοντας ὁ Ἀλῆς Τεπελενλῆς τσιφλίκι του τὴν Κλειδωνιάουστα, ὑπεχρέωσε τοὺς χωρικούς νὰ χτίσουν τεράπτιο ἀρδευτικὸ ἔργο γιὰ νὰ βγῆ τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ Βοϊδομάτι ψηλὰ (ὅπως ἔγινε σήμερα) γιὰ νὰ ποτίζεται ὁ κάμπος. Καὶ ἄρχισαν οἱ ἄτυχοι, δουλοπάροικοι τώρα, κάτοικοι τῆς Κλειδωνιάουστας νὰ χτίζουν ἔργαζόμενοι ἐπὶ μῆνες ἔξαντλητικὰ τὸ περίφημο αὐτὸ αύλάκι, τοῦ ὅποιου ἵχνη διασώζονται ἀκόμη. Ἀλλὰ στὸ τέλος, κατ’ ἄλλους μὲν δὲν ἔκαναν καλοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ ἔγινε ἄχρηστο, κατ’ ἄλλους δὲ ἐπῆλθε μιὰ θεομηνία καὶ τὸ κατέστρεψε τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ ἦταν ἔτοιμο· καὶ τότε οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, τρέμοντας τὴν ὄργη τοῦ φοβεροῦ Σατράπη ἀπεφάσισαν νὰ ἐκπατρισθοῦν.

Φόρτωσαν, λοιπόν, διὰ μπορούσαν νὰ με-

ταφέρουν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά των καὶ ἔξαφανίστηκαν. Ἐφτασαν μέχρι τὴ Σερβία, Βουλγαρία καὶ Ρουμανία ἀκόμη κι’ ἔκαναν παροικίες. Στὸ χωριὸ ἔμειναν μόνον λιγοστοὶ φτωχοί. Κατὰ Χαρίσην Ζείνον ἐκπατρίστηκαν μόνον 70 οἰκογένειες. Ἄλλοι διὰ «Καλτσούνης κλπ.) τὶς ἀνεβάζουν σὲ ἑκατὸν ἔξηντα.

Ο Ἀλῆς ἔστειλε παλληκάρια νὰ τοὺς γυρίσουν πίσω, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐπρόλαβαν. Τοὺς ἐναπομείναντας εὔτυχῶς δὲν τοὺς τιμώρησε, οὔτε τοὺς ὑποχρέωσε νὰ ξαναρχίσουν τὸ τεράστιο ἔργο. Εἰδε φαίνεται κι’ αὐτὸς πώς ἦταν δύσκολο νὰ γίνη. Θὰ ἐπηκολούθησε πιθανόν κατόπι σύντομα καὶ ἡ ἀποστασία καὶ καταστροφὴ του.

Τὸ χωριὸ διὰ παρέμεινε ἴμλιάκι (σουλτανικὸ κτῆμα) ἐπὶ ἑκατὸ περίπου χρόνια — πλὴν ἐκείνων ποὺ εἶχαν διατηρήσει τοὺς τίτλους των — καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἔξαγοράστηκε. Σήμερα δέ, μετὰ τὴν κατασκευὴ τῶν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, ἔχει γίνει στὴν Κλειδωνιὰ καὶ ὑποχρεωτικὸς ἀναδασμός.

Στὰ 1853, κατὰ τὸν ιστορικὸ Π. Ἀραβαντίνο ἡ Κλειδωνιάουστα εἶχε 37 οἰκίας καὶ 75 στέφανα (ἄνδρογυνα).

Καὶ τώρα ἔρχόμαστε σὲ νεώτερη ἐποχή. Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» φύλ. 43 τῆς 9-7-1893 σελ. 2, καὶ ἀπὸ σύγχρονη ἀνταπόκριση ἀπὸ τὴν Κόνιτσα, πληροφορούμαστε δι, λόγω μιᾶς μικρῆς ζωοκλοπῆς εἰς Κλειδωνιάουστον μετέβη ἐνας μουλιαζίμης (ἀνθυπασπιστής), μὲ 25 ἄνδρες, καὶ ἐκακοποίησε πολλοὺς χωρικούς καὶ τοὺς ἐφυλάκωσε στὴν Κόνιτσα. Μεταξὺ αὐτῶν ἔφερε καὶ τὸν ἥγούμενον Γρηγόριον Ζείνον διότι βρήκε ἐνα σασπῶ στὸ σπίτι του. Στὸ φύλλο τῆς 20-8-1893 βλέπομε ὅτι «ἡ ἐν Κλειδωνιαούστη ἐμφανισθεῖσα ληστρικὴ συμμορία διελύθη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀποσπασμάτων. Ἀλλὰ διὰ στὸ φύλλο 45 τῆς 10-12-1893 διαβάζομε ὅτι «Κρατοῦνται ἀκόμη εἰς τὰς φυλακὰς δώδεκα Κλειδωνιάουστινοὶ κατηγορούμενοι ως ληστροτρόφοι,

ένω ἀνήγγειλαν τὴν πρὸ μηνῶν ἐμφάνισιν τῶν ληστῶν».

Καὶ μερικὲς ἀκόμη σποραδικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν Κλειδωνιάουστα.

Στὰ 1890 ἡταν ἐφημέριος τοῦ χωριοῦ ὁ Παπακώστας Ἰωάννου.

Στὰ 1900 συναντοῦμε κάποιον Μιχάλη ἀγνώστου ἐπωνύμου Μουχτάρη.

Στὰ 1915 ἡ Κλειδωνιάουστα εἶχε 70 ἄρρενες ψηφοφόρους. Ἀπ' αὐτοὺς ἔνας ἡταν δάσκαλος, ὁ Ἀποστόλης Δημ. Ζείνος, ἔνας ἡταν παντοπώλης στὴν Κόνιτσα ὁ Μιχαὴλ Τζοβίλας, ἑφτὰ ἡταν ταξιδεμένοι στὴν Ἀμερική, ἐννέα στὴ Ρουμανία, τρεῖς στὴ Νύσα τῆς Σερβίας, καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἡταν γεωργοὶ καὶ ποιμένες.

Κατὰ τὸ ἔτος 1922 Πρόεδρον τῆς Κοινότητος ἀπαντοῦμε τὸν Χρῆστό Γιαννόπουλο. Κατὰ τὸ ἔτος 1930 τὸν Χαρίσην Ζείνον, καὶ στὰ 1938 τὸν Κων/νον: Καλτσούνην. Τὴν ἐποχὴ τῆς κατοχῆς 1942—43 Πρόεδρος διετέλεσε ὁ Πολυχρόνης Καραφλιᾶς. Διδάσκαλος δὲ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὁ Βασίλειος Σιόλας ἀπὸ τὸ Πάπιγκο.

Καὶ τώρα ἀς παραθέσωμε τὶς ιστορικὲς ἐπιγραφὲς καὶ ἐνθυμήσεις τῆς Κλειδωνιᾶς, τὶς δποῖες ὅχι χωρὶς κόπο, δυσκολίες καὶ ἔξοδα συλλέξαμε μεταβαίνοντας τέσσερις καὶ πέντε φορὲς στὸ ἀξιόλογο αὐτὸ ἀπὸ ιστορικῆς ἀπόψεως χωριό. Θεωροῦμε δὲ καθῆκον μας νὰ εὔχαριστήσωμεν καὶ δημοσίως τὸν αἰδεσιμώτατον κ. Παντελεήμονα Γιαννόπουλον ἐφημέριον τῆς Κλειδωνιᾶς, καθὼς καὶ τὸν φίλον ἐκκλησιαστικὸ ἐπίτροπον κ. Θεόδωρον Γκόρτσον, οἱ δποῖοι προθύμως καὶ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών των μᾶς ἐβοήθησαν.

1) 1613

Z.P.K.A. (1613) ('Επιγραφὴ διὰ κεράμων ἐπὶ τοῦ Τρούλου τοῦ Ἰ. Ναοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου).

2) 1616

Η ΔΟΥΛΗ ΘΕΟΥ ΔΑΜΙΑΝΙΣ ΜΟΝΑΧΗΣ ΕΠΙ ΕΤΟΥΣ 1616 ('Επὶ εἰκόνος Ἀγ. Ἀθανασίου, εἰς τέμπλον ἐκκλησίας Ἀγ. Ἀθανασίου).

3) Δουλος θεου Μανθεου ιερομονα-

χου 1616. ('Ἐπὶ τῆς εἰκόνος Ἰωάννου Προδόμου I. Μονῆς Ἀγίων Ἀποστόλων).

4) 1618

+ ΑΝΕΓΕΡΘΗ Ο ΘΗΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΣΕΥΤΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓ. ΙΕΡΑΡΧΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΗΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΤΗ ΔΕΥΣΗ ΤΟΝ ΔΟΥΛΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗ ΔΑΦΝΗ Κ. Κ.... ΡΚΗΝΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΑ ΣΗΝΔΡΩΜΗΣ ΧΟΡΑΣ ΓΕΛΤΩΝΗΑΒΗΣΤΑ + ΑΡΧΙΓΕΡΑΤΕΒΟΤΟΣ ΕΠΙΣΚΩΠΟΥ ΗΑΣΩΦ ('Ιωαστάφ) ΗΓΕΡΑΤΕΒΟΤΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΚΑΙ ΠΑΠΑ ΘΕΟΔΟΣΙ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΗΜΟ: ΚΑΙ ΓΗΝΗ ΚΑΙ ΝΗΚΟ ΚΗΡΡΗΑΚΗ: ΚΑΙ ΙΑΝ ΚΗΡΗΑΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΑΥΤΟΥ ΓΗΩΡΓΟ ΚΗΡΗΑΚΗ (μία δυσανάγνωστη λέξη «Ιεόέως;») ΚΑΙ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ. ΚΑΙ ΤΟΝ ΖΟΥΓΡΑΦΟΝ ΝΑΟΥ ΔΗΜΟΙΤΡΗ ΚΑΙ ΘΟΔΟΡΟΥ ΚΑΙ ΚΟΣΤΑ. ΕΤΕΛΗΩΘΗΝ ΜΗΝΗ ΩΚΤΟΒΡΗΟΥ ΙΘ ΕΠΗ ΕΤΕΙ Z.P.KS ΑΧΙΣ' (1618). 'Υπέρυθρος ἐσωτερικὴ ἐπιγραφὴ μὲ κεφαλαῖα βυζαντινὰ γράμματα (ἐκ τῶν ὅποίων μερικὰ κατεστραμμένα) τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου. 'Εδημοσιεύθη ἐλλειπής καὶ εἰς τὰ 'Ηπειρ. Χρονικὰ ἔτους 1934 σελ. 68 ὑπὸ τοῦ Χ. Ι. Σούλη.

1620

5) ΕΤΟΥΣ Z.P.K.H. (1620). 'Εξωτερικὴ ἐπιγραφὴ διὰ κεράμων ἐπὶ τοῦ τρούλου τοῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου.

1622

6) ΖΡΛ' (1622 μ.Χ.). 'Επιγραφὴ εἰκόνος Ἀγ. Νικολάου ἐπὶ τοῦ τέμπλου τῆς ἐκκλησίας Ἀγίου Ἀθανασίου.

1623

7) ΖΡΛΑ (1623). 'Επὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ εἰς τέμπλον Ἀγίου Ἀθανασίου.

1630

8) ΖΡΛΗ (1630). 'Επὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ εἰς τέμπλον ἐκκλησίας Ἀγίου Νικολάου.

9) Δέησις την Δουλην του Θεου Ζαφειρω. 'Επὶ τῆς Παναγίας εἰς τέμπλον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας.

10) ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΝΗΚΟΛΑ ΚΙΡΓΗΑΚΗ. 'Επιγραφὴ ἐπὶ τοῦ Παντοκράτορος τῆς ἴδιας ἐκκλησίας, ἀχρονολόγητη, ἀλλὰ πιθανώτατα σύγχρονη.

1662

11) 1662 ΑΧΞΒ. 'Εξωτερικὴ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐπιγραφὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἰ. Μονῆς Ἀγ. Ἀπο-

στόλων. Ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς Ἡπειρ. Χρονικὰ 1934, σελ. 9, ἀριθ. 29.

16.. (πιθανὸν 1670)

12) ΑΝΗΣΤΟΡΙΘΥ Ο ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΟΥΤΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΝΔΟΞΟΝ ΚΕ ΠΑΝΕΦΙΜΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΡΟΤΟΚΟΡΥΦΕΟΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΕ ΠΑΥΛΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΑΤΟΥ ΚΗΡΙΟΥ ΚΗΡΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΔΗΑ ΣΗΝΔΡΟΜΗΣ ΚΕ ΕΞΟΔΟΥ ΝΗΚΟΛΑΟΥ ΒΡΑΝΑ ΚΕ Β..... ΜΑΝΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΔΑΝΙΗΛ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΕΝ ΕΤΕΙ σεπτεμβρίου 25. Ἐσωτερικὴ ύπέρυθρος ἐπιγραφὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἡμικατεστραμμένη.

17..

13) το παρὸν ἡερὸν Ευαγγελίον ηνε του αγιον αποστολον κε πρωτον κοριφεον πτερου κε πα-
βλου κε τον Θαυματουργον. Ἐπιγραφὴ 18ου αἰώνος ἐπὶ Εὐαγγελίου ἐκδοθέντος ἐν Βενετίᾳ τὸ 1604 ὑπὸ Ἀντωνίου Πιννέλου.

14) ετούτο το θηον κε ιερὸν Ευαγγέλιον ηνε της ηπεραγηας Θεοτοκου. Ἐπιγραφὴ 18ου αἰώνος ἐπὶ Εὐαγγελίου ἐκδοθέντος ἐν Βενετίᾳ τὸ 1681 παρὰ Ἀνδρέου τοῦ Ἰουλιανοῦ, (ἀφιερωθὲν εἰς Γεράσ. Βλάχον).

15) Τημιοτατε κε ευγενεστατε κηρη ηοανη πα-
νταζη. Εἰς ἀρχαίον ἀνθολόγιον 16ου αἰώνος·
ἀχρονολόγηη, ἀλλὰ πιθανώτατα τοῦ 18ου αἰώνος.

1701

16) Ἰωάννης ιερεὺς 1701 αναγνωστι ζεηνως προσκινω Θανασι. Ἐπὶ ἀνθολογίου 16ου αἰώνος ἐκκλ. Κοιμήσεως Θεοτόκου.

17) Την ευγενηαν σου ἀρχων κυρ παπτα Ιοανη δουλικος προσκινω. Ἐπὶ τοῦ ίδιου ἀνθολογίου,
ἀχρονολόγηη, ἀλλὰ πιθανώτατα σύγχρονη.

1728

18) 1728 ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΕΚ ΧΟ-
ΡΑΣ ΚΛΥΔΟΝΙΑΣΤΙΣ Ι ΧΥΡ ΓΟΥ-
ΟΡΓΙ ΧΡΗΣΤΟ. (Ἐπιγραφὴ δυσανάγνωστη
ἐπὶ παλαιᾶς λειψανοθήκης ἐκκλ. Κοιμήσεως Θεοτόκου).

1740

19) Ἐνθίμιτα δια την ακριβήαν οπου ἔγινεν
ἥς τοῦς χιλίους ἐπτακοσίους σαραντα χρονους
ὅπον πάγι τὸ σταρι χιληάδες διὼ κε τετρα-
κόσια ἄσπρα (τὸ φορτίο ἀσφαλῶς) κε το αρα-

ποσίτι χιληαδες δηὼ κε εκρατησεν ἐνα ξάμη-
νο αψμ' μαρτίου κε Δαμιανως μοναχος. (Ἐις
τυπικὸν Σάββα ἡγιασμένου ἐκδόσεως 1545 τῆς
ἐκκλησίας Μεταμορφώσεως).

1751

20) ετούτο το μηνεον ηνε του ανηου γηοργη
του μοναστηρηου απο πομπητζηκο (χωρίον
Λεσκοβικίου) Δανιηλ 1751. Ἐπὶ ἀρχαίου μη-
ναίου τοῦ Ἰουλίου, τῆς I. Μονῆς Ἀγ. Ἀπο-
στόλων.

1767

21) Θημηση οταν εχεροτονηθηκε ο παπαδηα-
μάντης ημερα κηρηακη ενετη 1767 μην ηου-
ληου 25. Ἐπὶ μηναίου Σεπτεμβρίου ἐκδόσεως
16ου αἰώνος εύρισκομένου εἰς ἐκκλ. Μεταμορ-
φώσεως.

22) διαμαντῆ ιερεως 1767. Ἐπὶ ἀρχαίου ἀν-
θολογίου ἐκκλ. Κοιμ. Θεοτόκου.

1773

23) Θημησι οτων αναπαυθικεν δ μακαριτης δ
δανιηλ εν ετη 1773 μην μαρτιος 29 δαμιανος
γραφω. Εἰς μηναίον Ἀπριλίου 16ου αἰώνος
τῆς ἐκκλ. Μεταμορφώσεως.

24) δηαιμαντης ηκονομος. Εἰς παλαιὸν ἀνθο-
λόγιον I.M. Ἀγ. Ἀποστόλων, ἀχρονολόγηη,
ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, καὶ παραπλεύρως
«Παπαδιαμάντης».

1777

25) 1777 μαρτηου 22.

+ Θήμησυς ώταν επερίπατισεν ω ασκητης δ
κώσμας ερωμοναχος κε εδηδαχνε. Ἐπὶ ἀνθο-
λογίου τοῦ 16ου αἰώνος ἐκκλ. Κοιμ. Θεοτόκου.

1780

26) + ετοτο το βεβληον ηνε του μεγαλου σο-
τηρος κε οπηος νὰ τὸ αποξενόση (κ.τ.λ.) ετος
1780. Ἐπὶ τυπικοῦ Σάββα ἡγιασμένου ἐκδό-
σεως 1545 τῆς ἐκκλ. Μεταμορφώσεως.

1797

27) Θημυσι οπου ανπαυτηκεν ο μακαριτης ο
γερμανος ετι 1797 μηνα απριλιου 10. Είς
μηναίον Ἀπριλίου 16ου αἰώνος τῆς ἐκκλ. Με-
ταμορφώσεως.

1798

28) Ελαβα (διά;) στεφανον διδάσκαλον ετ.
1798. Ἐπὶ ἀρχαίου Τριωδίου I. Μονῆς Ἀγ.
Ἀποστόλων.

29) δια της παριας ωμολογηας κε καθοληκυς
αποδεξεως με το παρὸν φανερονο κε ομολογο
εγο ο γιανης δηδασκαλος πως μου εκαμαν
χρηα ασπρα κε με δαηησε ο χρησημοτατος

πραγματευτης μεγαλης πωγδανιας ουνκρο-
βλαχιας γροσηα τον αρηθμον 555 δηα χρισιν
μου. Ἐπὶ ἀρχαιου ἀνθολογιου τῆς Κοιμήσεως
Θεοτόκου, ἄνευ χρονολογίας, ἀλλὰ μὲ τὸν γρα-
φικὸ χαρακτῆρα τοῦ δασκάλου Γιάννη, ὅπως
καὶ ἡ ἐπομένη στὸ ἕδιο ἔξωφυλλο.

30) Εντημοτατε κε χρισημοτατε κηριο κηρ
διαμαντι τη σηι χρησημοτητα ηδεος ασπαζο-
με κε ακρηβοχερετο.

1800

31) το παρόν βηβλητόν ηνε τις ηπεραγίας ημον Θεοτοκου κε αηπαρθενου μαριας (κ.τ.λ.) ηδε και οποιος το αποξενοσι να εχη την καταρα των αγηον αποστολον γηανη δασκαλος γραφω μην σεπτεμβριου ετος 1800. 'Επι ἀρχαίας Παρακλητικῆς I. Μονῆς 'Αγ. 'Αποστόλων.

32) Θιμιση γραφο δια το βεζιρι άλιπασά συκωσε το καστρο στα γιανενα μας τα πεδηα του μουχταρ πασα και βελή πασά κε εσιναχθη η φραγγηα να τον βαραισουν μιν μαρτιου ετι 1800. 'Επι ίδιας Παρακλητικής.

33) γηγαντης ησεβικα δασκαλος ετη 1779--
1800 προτον χρονον ετη 1796. 'Επι άρχαιου
όνθιολογίου 16ου αιώνος τῶν 'Αγ. 'Αποστό-
λων.

34) ετούτος ωποὺ τα εγραφε ηναι από το μα-
ζου ηναι τονομα του γιανη κε ητος διδασκα-
λος. Ἐπὶ μηναίου Ἀπριλίου 16ου αἰώνος τῆς
ἐκκλ. Κοιμ. Θεοτόκου, ἀχρονολόγητη, ὅλλα πι-
θανώτατα σύγχρονη.

1801

35) Θημιση εγο ο παπαγηοργης απρηληου
14 ετη 1801. Εις παλαιο Τριώδιο, και ἄλλη
παρομοία εις Παρακλητικὴν 'Ι. Μονῆς 'Αγ.
'Αποστόλων.

36) κανο την θημησην εγω ο γιάνης ω δασκαλος αφού επαγι το αραποσητη δια γρωσυα τρηάκοντα ενετη 1801 γηωανης δασκαλος μιν απριλιος 22. 'Επι όρχαίου Πεντηκοσταρίου 'Ι. Μονῆς 'Αγ. 'Αποστόλων.

37) Χρηστοδούλου, δημητρίου, ησανου μοναχού, δημητρίου, παρθενηού ηερομοναχου, παγκρατηού ηερομοναχου ανθεμηού ηερομοναχου ζαχαρια μοναχου Χρηστοδούλου ηερεος στεφανου ηεραιος βασηληου ηερεος μελετηου μοναχου ετη 1801. Ἐπὶ ἀρχαίου ἀνθολογίου ἐκκλησίας Κοιμ. Θεοτόκου. (Ἄσφαλως μνημονεύει προαποβιώσαντας).

38) από εμενα το γηανη δασκαλο πολα τα
ετι σε χερετο και τα ματηα σου γλπκοφιλο με

πονον και με πολη αγαπη κε ης την σινοδια πολα χερετηματα. 'Επι του ίδιου ἀνθολογίου, ἀχρονολόγητη, ἀλλὰ σύγχρονη ἐνθύμηση.

1807

39) Θιμισι εγο ο ζησης Κιτσιος παπα εμι-
στοθικα απο το μοναστιρι μαζι με το βιο
μου ης τους αγιους αποστολους 1807 μινα
απριλιου 23. Εις μηναιον 'Απριλιου έκδοσ.
Βενετίας 'Αν. Πινέλου έτους 1550 έκκλ. Κοιμ.
Θεοτόκου.

1810

40) 1810 παπαζαχαρηας ηερομοναχος γραφο.
Ἐπὶ παλαιοῦ μηναίου Ἰουλίου Κοιμ. Θεοτό-
κου.

41) το πάρον αγηον τηπικον ηνε τον αγηον αποστολον κε της μεταμορφοσεος κε αγιον αναργηρον κε ητης το αποξενοση να ηνε αφορησμος απο τους τριακοσιους δεκα οκτο θεοφορους πατερας να παρι κε την λεπραν τολ (Γιεζη;) ετος 1810 Αυγουστου 15. Εις τυπικον έκδόσεως 1545 της έκκλησίας Μεταμορφώσεως.

42) Μανθεος ηερομοναχος 1810. Εις τὸ ἀνωτέρω τυπικόν.

1812

43) ης ετος 1812 φλεβαριου 5 επολεμισε ο
βεζιρις αλη πασας με ενα χοριο γαρδηκιοτας
κε τους εχαλασε κατα κρατος τις δηιγησετε
δια γραφης αντρας απο 12 χρονον απανο δεν
αφησε ουτε εναν τους εκλισε σ ενα χανι δεμε-
νους ονοματα 513 κε τους εσκοτοσε ολους ως
κε τους πεγηδες κε αγαδες τους πιγε στα ηο-
ανενα (δυὸ τρεῖς λέξεις δυσανά-
γνωστες) τις διγισετε τας νιλας το γραφω
1812 μαρτιου 13(ύπογραφὴ δυσανάγνωστος).
Ἐπὶ μηναίου ἐκδοθέντος τὸ ἔτος 1550 εἰς Βε-
νετίαν, τῆς ἑκκλ. Κοιμ. Θεοτόκου.

1814

44) + το παρον ηερον ευαγγεληον ηνε εκ κομης τον αγηον αποστολον (της Κλειδονιασ- ούστης ἐννοεῖ) κε προτον κορηφεον πετρου κε παβλου ηνε εκ του χοριον καλουμενον γλητο- ναβηστα κε ηγορασθη επη χηρας του χωρηου γροσια 12 απο ηοανενα εν ετη 1814 απριλ 14 Ζαχαριας 'Ιερομοναχος. 'Επι εύαγγελίου έκ- δόσεως 1801 της ἐκκλησίας Μεταμορφώσεως.

45) τῶ παρον μηνεοι εκ κομῆς τον αγηον αποστολον πετροῦ και πάβλου τοὺ ωνομαζομενού μοναστιριοὺ σταθρωπηγιακοὺ απο τες τρῆς επησκοπες επησκοπι τον ηοανινον και της πογονιανης και βελᾶς ηνε ασιδοτο και ελευθερο

Μόδα, αύτὸς ὁ τύραννος

Τοῦ κ. ΕΥΑΓ. ΜΑΝΤΕΛΟΥ

"Ολοι, ποιὸς λίγο - ποιὸς πολύ, ύφιστάμεθα αὐτὴ τὴν «τυραννία», ἀλλὰ συνήθως δὲν τὸ καταλαβαίνομε. "Ισως δὲν σκεφθήκαμε ποτέ, δὲν καθήσαμε νὰ πάρωμε τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά, νὰ τὰ δοῦμε καθαρά.

Μάλιστα, ὁ δράστης ἡ μόδα. Λέξις τόσο ἀθώα. Λέξις ποὺ σοῦ φέρνει στὸ νοῦ τὸ εὔπαρουσίαστο, τὸ ὡραῖο, τὸ σύγχρονο, τὸ μοντέρνο ποὺ λέμε. 'Αλλὰ... ἔχει καὶ ἀλλὰ ἡ ὑπόθεσις. Κι αὐτὸ εἰναι ἡ ἄλλη πλευρὰ τοῦ νομίσματος: 'Ανησυχία, οἰκονομικὰ στριμώγματα, δημιουργία ἐλλείμματος στὸν οἰκογενειακὸ προϋπολογισμό, ἀνάληψις συνεχῶς ὑποχρεώσεων — ἀπλωμα, ποὺ λέμε, πέρα ἀπὸ τὸ «πάπλωμα» — δόσεις, «φεσάκια», κι ὅ,τι ἄλλο ἔχει ὁ καθένας ὑπ' ὅψιν ἀπὸ τὴν πεῖρα του.

Καὶ ὅλα αὐτὰ γιατὶ ἡ μόδα εἰναι παντοδύναμη. Τὰ ροῦχα ποὺ ἔχομε, τὰ βρίσκομε λίγα καὶ μὲ παληὸ σχέδιο. Τὶς δεκάδες — ὅχι σπάνια — τὰ παπούτσια, ξεπερασμένα, ντεμοντέ. Δὲν φοριοῦνται σήμερα, κι ἀς μὴ ἔχη φθαρῆ οὕτε ἡ μύτη

τους ἀκόμα. Τὰ ἐπιπλα τὰ βρίσκομε πολλὲς φορὲς «παληοκαιρίσια». 'Ακόμα καὶ τὸ αὐτοκίνητο I.X. πολλοί.

Σκέπτομαι, ἀλήθεια, σὰν τί νὰ λέη, ἀκούοντας κάτι τέτοια, ὁ ἀπλὸς καὶ ὀλιγαρκὴς κάτοικος ἐνὸς ἀπὸ τὰ ἀπόμακρα χωριά μας.

Θὰ πήτε, βέβαια, καὶ τί θέλετε, νὰ μένωμε πάντα στὰ ἴδια, χωρὶς πρόοδο καὶ ἔξελιξη καμμιά; 'Ασφαλῶς ὅχι. "Άλλο ὅμως αὐτὸ καὶ ἄλλο ἡ παραφροσύνη. "Άλλο νὰ σὲ σέρνη ἀπὸ τὴ μύτη ἡ μόδα, κι ἄλλο νὰ βλέπης καθαρὰ ποιὲς εἰναι οἱ ἀνάγκες σου οἱ πραγματικὲς καὶ νὰ τὶς ίεραρχῆς.

'Εκεῖνοι πάντως, ποὺ «λανσάρουν» τὴ μόδα, παίζουν θαυμάσια τὸ ρόλο τους. Εἰναι κι αὐτὸ ὀλόκληρη ἐπιστήμη. 'Επιστήμη νὰ ἀχρηστεύῃς τὸ κάθε τί πρὶν τοῦ ἔρθη ἡ ὡρα. Τώρα κανονίζομε τὰ φορέματα νὰ εἰναι μακριά. 'Αργότερα στενά. Τοῦ χρόνου πλατειά. Μετὰ κοντά. Τὸ πανωφόρι ριχτό. "Επειτα μεσάτο. Φέτος ἀνοιχτὸ χρῶμα, τοῦ χρόνου σκοῦρο. Πότε τὸ γιακὰ στενό, πότε πλατύ. Τὰ ἴδια καὶ

1814 Ιουλίου 25. Εἰς μηναῖον Αύγουστου ἐκδόσεως τοῦ 1558 τῆς ἐκκλ. Κοιμ. Θεοτόκου.

1816

46) το παρὸν μηνεὸν ἡνε κτῆμα τὸν αγῆνον απποστολὸν 1816 ηουνηὸν 4 Παπαχαρηστῆς γραφω. 'Επὶ ἀρχαῖον μηναῖον τῆς ἐκκλησίας Κοιμῆσ. Θεοτόκου.

47) το παρὸν βηβλήνον ἡνε τῆς μονῆς των ἀγῆνον ἀποστολὸν κε προτὸν κορηφεὸν πετρου κε παβλου ητης τὸ ηποξενόσι νὰ εχῃ τὸ εππτημηὸν κε τας αρας τὸν αγῆνον τρηακοσιον δεκα κε οκτο θεοφορον πατερον παπαχαρηστοσ απο ἀγῆνον μηνα ηουνηὸν 6 1816. Εἰς παλαιὸ Συναξάριο τῶν 'Αγίων 'Αναργύρων.

48) Δανιηλ 'Ιερομόναχος 1816 αὐγ. 5. 'Επὶ μηναῖον 16ου αἰῶνος τῆς ἐκκλ. Μεταμορφώσεως.

49) Το ενδοξοτατὸ καὶ πανευγενεστατὸ παπαχαρίση, Παπαγιωργης, Παπαζησις. Εἰς ἀρχαῖον ἀνθολόγιον Κοιμ. Θεοτόκου, ἀχρονολόγητη, ἀλλὰ πιθανώτατα σύγχρονη.

1819

50) Ενετη 1819 οκτομβηὸν 1 σημιονο τη περησταση επουλησαμεν το φορτοια το καλαμποκη γρ. 40. Εἰς ἀνθολόγιον ἐκδόσεως 1501 ἐκκλησίας Κοιμ. Θεοτάκου.

1820

51) εδοθη ο λογαρησμος του σινε εινε ο δημητρης Παπαζηκου 1820 φεβρουαριον 20. ημερα δευτερα κε μεγαλη παρασκευη ετος 1820 εγο δημητρης Παπαζηκου γραφο. 'Επὶ ἀρχαίας Παρακλητικῆς τῆς 'Ιερ. Μονῆς 'Αγ. 'Αποστόλων.

Τέλος της ιστορίας

Τοῦ μονέμου
άνταπικρι-
τοῦ μας

—Λαμπρὸς καὶ ἐπιβλητικὸς ὑπῆρξεν ὁ ἔօρ-
τασμὸς τῆς μεγάλης ἑθνικῆς ἑορτῆς τῆς 28ης
'Οκτωβρίου (ἐπετείου τοῦ 'Ελληνοϊταλικοῦ
Πολέμου τοῦ 1940) εἰς τὴν ἀκριτικὴν Κόνι-
τσαν.

'Απὸ τῆς προτεραιας ἅπασα ἡ πόλις ἐση-
μαιοσολίσθη καὶ ἔφωταγωγήθη, καὶ εἰς τὴν
Κεντρικὴν ἀγορὰν ἀνηρτήθησαν θυρεοὶ, εἰκό-
νες καὶ ἑθνικὰ σύμβολα. Ἐψάλη δὲ καὶ ἐπι-
μημόσυνος δέησις ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ εἰς τὸ
παρὰ τὸν "Ἀγιον Ἀθανάσιον" κενοτάφιον τῶν
πεσόντων παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν, καὶ κατετέθη-
σαν στέφανοι ὑπὸ τῶν Σχολείων καὶ ίδρυμά-
των τῆς Κονίτσης.

Τὴν δὲ πρωῖαν τῆς 28ης 'Οκτωβρίου ἡ
Στρατιωτικὴ μουσικὴ ἐπαιάνισεν ἑθνικὰ ἔμβα-
τήρια καὶ περὶ ὥραν 10.30 π.μ. ἐτελέσθη εἰς
τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ 'Αγίου Νικολάου ἐ-
πίσημος Δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Σε-
βασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, καὶ παρι-
σταμένων τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλήθους
ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς

μὲ τὰ παπούτσια καὶ μὲ τὸ κάθε τί. Τὴν
μιὰ χρονιὰ στενὴ ἡ μύτη τους, τὴν ἄλλη
πλατειά, ὅπότε τὰ προηγούμενα πᾶνε πε-
ρίπατο. Τὸ γυναικεῖο τακούνι, ἀπὸ λεπτὸ
γίνεται χοντρὸ καὶ ἀπὸ ψηλὸ χαμηλό, καὶ
πάλι τὰ ἴδια. Κι ἔτσι βλέπομε σὲ πολλὰ
καταστήματα καὶ ὀλόκληρα «στόκ», που
τὰ θεωροῦμε... ἀρχαιολογίες.

Καὶ ὅσο γιὰ τοὺς ἄντρες, αὐτοὶ κρα-
τοῦν κάποια ἄμυνα στὴν... ἐπίθεση τὴ
συνεχῆ τῆς μόδας. «'Ισχυρὸν φῦλον» ἄλ-
λωστε. Δὲν ὑποκύπτουν οἱ ἴδιοι ὀλοκλη-
ρωτικὰ στὴ μόδα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν βρί-
σκομε νὰ παρουσιάζῃ καμμιὰ σπουδαία
διαφορὰ ἔνα σακκάκι σημερινό, μ' ἐκεῖνο
ποὺ φοροῦσαν π.χ. τὸ 1930. Τὸ «ἀσθενὲς
φῦλον», ὅμως, ἀκολουθεῖ συνήθως τὴ μό-
δα κατὰ πόδας, στὶς πόλεις βέναια κυ-
ρίως. Σκέψις του συνεχῆς, τί καινούργιο
βγῆκε, τί θὰ φκιάξῃ.

'Αλλὰ κι ἐδῶ, σὲ τελευταία ἀνάλυση τὰ
πληρώνη πάλι ὁ ἄντρας, τὸ πρωτοφόλι
του, ποὺ στὴ μόδα μπορεῖ νὰ κατώρθωσε
ὅ ἴδιος ἀπ' εύθείας νὰ ἀμυνθῇ, τὸν πα-
ρέδωσε ὅμως σ' αὐτὴ ἀμαχητὶ ἡ γυναίκα.

ἡμέρας ἔξεφώνησεν ὁ Γυμνασιάρχης κ. 'Ιω.
Βαγενᾶς.

Κατόπιν ἐπηκολούθησεν ἐπιμημόσυνος δέ-
ησις καὶ κατάθεσις στεφάνων ὑπὸ τῶν ἀρχῶν
εἰς τὸ παρὰ τὴν ἀγορὰν ἡρῶον, καὶ ἐν συνε-
χείᾳ παρήλασαν πρὸ τῶν ἐπισήμων, οἱ μαθη-
ταὶ, αἱ μαθήτριαι καὶ οἱ τρόφιμοι τῶν Σχο-
λείων καὶ 'Ιδρυμάτων τῆς Κονίτσης, οἱ πρό-
σκοποι - ὀδηγοί, μονάδες τοῦ 583 τάγματος
πεζικοῦ καὶ ὀπλῖται τῶν Τ.Ε.Α.

Τὸ ἀπόγευμα ἔχορεύθησαν ἑθνικοὶ χοροί,
εἰς τὴν κεντρικὴν πλατείαν Βασιλίσσης Φρει-
δερίκης, τῇ συνοδείᾳ λαϊκῶν όργάνων καὶ τὴν
ἐσπέραν διοργανώθη λαμπαδηφορία ἐξ ἀνδρῶν
τοῦ 583 τάγματος καὶ μαθητῶν τοῦ Γυμνα-
σίου. Ἐδόθη δὲ ἀκολούθως εἰς τὴν Λέσχην 'Α-
ξιωματικῶν καὶ χοροεσπερις, εἰς τὴν ὅποιαν
παρευρέθησαν αἱ ἀρχαὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι προ-
σκεκλημένοι Κονιτσιώται. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν
ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τοῦ Προφήτου Ἡλία ἐσχη-
ματίσθη διὰ πυρῶν ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ μα-
θητῶν τοῦ Γυμνασίου ἔνα φωτεινὸν ΟΧΙ ὀρα-
τὸν ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως.

—Τὴν 29.10.67 εἰς τὸ γήπεδον Κονίτσης
διεξήχθη ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν ὁ-
μάδων «Πίνδος» καὶ τοῦ 683 τάγματος. Τὸ δὲ
ἔπαθλον ἦτο κύπελλον ἀθλοθετηθὲν ὑπὸ τοῦ
'Επάρχου μας κ. 'Αποστόλου Ρεμπάπη καὶ
τὸ ἐκέρδησεν ἡ «Πίνδος», ἀναδειχθεῖσα νική-
τρια μὲ τέρματα 4—2.

—Τὴν 29.10.67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητρο-
πολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς ἐτέλεσεν 'Αρ-
χιερατικὴν Λειτουργίαν εἰς τὸν ιερὸν Ναὸν τῶν
Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἐν Κάτω
Κονίτσῃ, κηρύξας καὶ τὸν Θεῖον Λόγον, εἰς
τὴν ὅποιαν παρέστησαν καὶ πολλοὶ ἐκπρόσω-
ποι τῶν ἀρχῶν.

Τὸ δὲ ἀπόγευμα καὶ περὶ ὥραν 6.30 ὡμί-
λησεν εἰς τὴν Κεντρικὴν πλατείαν, μὲ ἀκροα-
τὰς τὸ ἡμισυ καὶ πλέον ἐκ τῶν κατοίκων τῆς
Κονίτσης, ἀναφερθεὶς εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ
ΟΧΙ τῆς 28ης 'Οκτωβρίου 1940.

Συνεχίζων ὁ Σεβασμιώτατος, παρεπονέθη
διὰ τὴν ἀπροθυμίαν προσελεύσεως τῶν Χρι-
στιανῶν εἰς τὸν ιερὸν Ναὸν κατὰ τὰς Κυ-
ριακὰς καὶ ἔορτάς, καὶ ἐζήτησε τόσον ἀπὸ
τοὺς ιθύνοντας, προϊσταμένους τῶν ἀρχῶν, ἐκ-
παιδευτικούς, οἰκογενειάρχας καὶ λοιπούς, νὰ
δώσουν αὐτοὶ πρῶτοι τὸ καλὸν παράδειγμα
ἐκκλησιαζόμενοι καὶ θρησκεύοντες ἐνσυνειδή-
τως μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των. 'Ανηγγειλε δὲ
ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν ἄρχεται ἡ λειτουργία τῶν κα-
τηχητικῶν Σχολείων διὰ πάσας τὰς ἡλικίας
καὶ τάξεις τῶν Χριστιανῶν (μαθητάς, ἐργαζο-
μένους κλπ.) καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς πάντας
νὰ τὸν ἐνισχύσουν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου
του. Εἶπε δὲ μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἔξης: «'Ε-
γώ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, δὲν κατεστάθη
ἀφ' ἐμαυτοῦ 'Επίσκοπός σας, ἀλλὰ παρακλη-
θεὶς ἀνέλαβον τὸ δύσκολον καὶ βαρὺ τούτο ἔρ-
γον. Δὲν ἡλθον διὰ νὰ ἀποκτήσω τιμὰς καὶ
ἀναπτάσεις, ἀλλὰ ἡλθον διὰ νὰ ἐργασθῶ καὶ

έπιτυχω τὴν συσπείρωσιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἐπαρχίας μου πέριξ τῆς πατρίδος καὶ τῆς θρησκείας. Φιλοδοξῶ ἀγαπητοῖ μου, νὰ σᾶς καταστήσω καλοὺς Χριστιανοὺς καὶ καλοὺς Ἑλληνας. "Αν ἀποτύχω εἰς τὴν ἀποστολήν μου, δὲν διστάζω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἶμαι διατεθειμένος καὶ νὰ ἀποχωρήσω ἀκόμη ἐκ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀξιώματός μου».

Περαίνων ὁ Σεβασμιώτατος παρεκάλσε τὴν νεολαίαν νὰ ἐνστερνισθῇ τὰ καλὰ καὶ ύγιη διδάγματα τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ· καὶ τέλος ἀνεκοίνωσεν ὅτι τὴν προσεχή Κυριακὴν τὸ διὰ τοὺς ἐνήλικας κήρυγμα θὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς Πνευματικῆς Στέγης καὶ περὶ ὥραν 6ην ἑσπερινήν.

—Τὴν 30.10.67 εἰς τὸ χωρίον Ἀγία Παρασκευή, ἄρκτος κατέφαγε μίαν ἀγελάδα ἀνήκουσαν εἰς τὸν Παντελῆν Τζήναν καὶ δύο πρόβατα τῷ Θεοδώρου Στρατσιανῆ καὶ Ἡλία Σαμαρᾶ. Πρὸ καιροῦ ἐπίσης ἄρκτοι εἶχον καταβροχθίσει μίαν ἀγελάδαν τοῦ Ἀδαμαντίου Καναβοῦ, ἔνα ἡμίονον τοῦ Ἀθανασίου Γελαδάρη, καὶ διάφορα ἄλλα μικρὰ ζῶα.

—Τὴν 1.11.67 ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς Διεθνοῦς Ἡμέρας Ἀποταμιεύσεως, ἔλαβε χώραν διάλεξις εἰς τὴν αἱθουσαν τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης μὲ διμιλητὴν τὸν διευθυντὴν τοῦ ἐνταῦθα Ὑποκαταστήματος Ἑθνικῆς Τραπέζης κ. Εὐάγγελον Μαντέλον, καὶ μὲ θέμα «Ἀποταμίευσις καὶ Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις». Παρευρέθησαν δὲ εἰς αὐτὴν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, οἱ κ.κ. Στρατιωτικὸς Διοικητής, Δήμαρχος, διοικητής ΤΕΑ. διοικητής Ὑπ)σεως Χωροφυλακῆς, Εἰρηνοδίκης, Γυμνασιάρχης καὶ ἄλλοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθος ἀκροατῶν.

—Ο τέως διευθυντὴς τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης κ. Χοϊνᾶς (μέλος τῆς ὄργανωσεως Ο.Δ.Α. Φ.Ε.), ἀφιχθεὶς ἐξ Ἀθηνῶν, μετέβη εἰς Μελισσόπετραν καὶ διένειμε δέματα μὲ εἰδη ἴματισμοῦ πρὸς τοὺς κατοίκους.

—Τὴν 5.11.67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς ἐκήρυξε καὶ πάλιν τὸν Θεῖον Λόγον ἀπὸ τοῦ ἔξωστου τῆς ΑΤΕ παρὰ τὴν Κεντρικὴν Πλατείαν ἐνώπιον συνωστιζομένου πλήθους ἀκροατῶ.

—Τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γυμνασιακοῦ Οἰκοτραφείου Κονίτσης ἀνέλαβεν ὁ καθηγητής κ. Θεμιστοκλῆς Παπαθεμιστοκλέους καὶ διαχειριστής ἐτοποθετήθη ὁ κ. Εὐάγγελος Α. Εὐαγγελίδης.

—'Ανεχώρησε μετατεθεὶς εἰς Θεσσαλονίκην δὲ τέως ιατρὸς τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. Κονίτσης κ. Στυλιανὸς Α. Παύλου.

—Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Νομάρχου διωρίσθησαν ἀντιπρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κονίτσης ὁ κ. Νικόλαος Γ. Τζάλλας, καὶ μέλη τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς οἱ κ.κ. Ἰωάννης Ζώης καὶ Γεώργιος Π. Νικολόπουλος.

—Ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κονίτσης — Ἰωαννίνων παρὰ τὴν βρύσην τοῦ Πασιά, φορ-

τηγὸν αὐτοκίνητον ἐκ Τρικάλων ἐπέπεσεν ἐπὶ κούρσας 1.Χ. τοῦ συμπατριώτου δασικοῦ κ. Γεωργίου Τσινόλη, προξενῆσαν εἰς αὐτὴν μεγίστην ζημίαν, δὲ ίδιοκτήτης καὶ ὀδηγὸς αὐτῆς κ. Τσινόλης διεσώθη ὡς ἐκ θαύματος, τραυματισθεὶς μόνον ἐλαφρῶς.

—Συνελήφθη ὑπὸ ὄργανων τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κονίτσης καὶ παρεπέμφθη ἀρμοδίως ὁ Παναγιώτης Γ. Σταύρου ἐκ Καλλιθέας (Γορίτσης) διότι τὴν 6.11.67 διαρρήξας τὸ ἐν Κάτῳ Κονίτσῃ παντοπωλεῖον τοῦ Μιχ. Νικολάου ἀφήρεσε 300 περίπου δραχμὰς εἰς κέρματα.

—Τὴν 9.11.67 εἰς τὴν αἱθουσαν τοῦ Γ' Δημοτικοῦ Σχολείου Κονίτσης ἐπραγματοποιήθη συγκέντρωσις ἀγροτῶν πρὸς τοὺς ὅπιούς ωμίλησεν ὁ γεωπόνος Γεωργικῶν ἐφαρμογῶν Κονίτσης κ. Χριστόφορος Παππᾶς ἀναπτύξας τὸ θέμα «Ὀρθὸς χειρισμὸς τῶν φυτοφαρμάκων πρὸς πρόληψιν ἀμέσων ἡ χρονίων δηλητηριάσεων». Κατόπιν ωμίλησε καὶ ὁ Ἀγροτικὸς Ιατρὸς κ. Γεώργιος Ἀναξαγόρου μὲ θέμα «Πρῶται βοήθειαι πρὸς δηλητηριασθέντας ἐκ τῶν φυτοφαρμάκων». Ωμίλησαν ἐπίσης δι' ὀλίγων πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας γεωργοὺς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός, ὁ Ἐπαρχος κ. Α. Ρεμπάπης, ὁ διοικητής τῶν ΤΕΑ ταγχης κ. Τζώρτζης, καὶ ὁ τμηματάρχης Γεωργίας Ἰωαννίνων κ. Χρ. Πανταζόπουλος.

—Τὴν 11.11.67 ἐσημειώθησαν αἱ πρῶται βροχοπτώσεις εἰς τὴν νέαπαρχίαν μας καὶ τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἀπασαι αἱ πέριξ τῆς Κονίτσης ύψηλαὶ βουνοκορυφαὶ τῆς Γκαμήλας, Σμόλιγκα, καὶ Νεμέρτσικας, ἐστολίσθησαν ἀπὸ τὰ πρῶτα χιόνια.

—Τὴν 15.11.67 εἰς τὸ ἐνταῦθα γήπεδον ἔλαβε χώραν ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν ὁμάδων «Πίνδος» Κονίτσης καὶ «Θύελλα» Κατσικᾶς. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ «Πίνδος» ἐπιβληθεῖσα τῆς ἀντιπάλου τῆς μὲ τέρματα 6-1.

—Μετατεθέντος καὶ ἀναχωρήσαντος διὰ Μακρακώμην Λαμίας τοῦ τέως διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ὑποκαταστήματος τῆς ΑΤΕ κ. Ἰωάννου Ζώτου, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ προαχθεὶς ὁ κ. Χριστόφορος Τσούτσης.

—Τὴν 18.11.67 εἰς τὸ χωρίον Καλλιθέα λύκοι κατεσπάραξαν δύο ἄλογα ἀνήκοντα εἰς τοὺς Ἀριστοτέλην Ν. Ντίνον καὶ Γεώργ. Δ. Ντίνον.

—Τὴν 19.11.67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἐκήρυξε καὶ πάλιν τὸν Θεῖον Λόγον ἀπὸ τοῦ ἔξωστου τῆς ΑΤΕ παρὰ τὴν Κεντρικὴν Λατείαν ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου.

—Τὴν 19.11.67 ἡ ποδοσφαιρικὴ μας ὁμάδας «Πίνδος» συναντηθεῖσα ἐνταῦθα μετὰ τῆς διμάδος «Ἀναγέννησις» Ἀρτης, ἡττήθη μὲ τέρματα 3-1.

‘Ομοίως τὴν 19.11.67 μέλη τῆς δρειβατικῆς ὁμάδος Κονίτσης ἐξέδραμον εἰς Μονὴν Στομίου.

— Τὴν 21.11.67 παρὰ τὴν Λαχαναγορὰν Κονίτσης ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως ἐξ ἐγκεφαλικῆς αἱμορραγίας (συμφορήσεως) ὁ Ἰωάννης Καραφλιᾶς, ἔτῶν 63, ἐκ τοῦ χωρίου Κλειδωνιᾶς.

— Τὴν 22.11.67 καὶ περὶ ὡραν δην μ.μ. εἰς τὴν αἴθουσαν διαλέξεων τῆς νευματικῆς Στέγης Κονίτσης ἔλαβε χώραν συγκέντρωσις ἀπάντων τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς ὅποιους ὠμίλησαν, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανός, ὁ Στρατιωτικὸς ΙΔΟΙΚΗΤΗΣ κ. Τζάϊδας, καὶ ὁ "Επαρχος κ. Ρεμπάπης.

Πρῶτος ὠμίλησεν ὁ κ. "Επαρχος, ἀναπτύξας πρὸς αὐτοὺς ποῖον τὸ ἔργον των καὶ τὰ καθήκοντά των καὶ ποία ἡ ἀρμόζουσα ἐναντὶ τῶν πολιτῶν συμπεριφορά των καὶ συστήσας ὅπως ἀποβάλουν ἄπαξ διὰ παντὸς τὰς τυχὸν κτηθείσας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς φαυλοκρατίας συνηθείας τῆς μὴ ἴσης μεταχειρίσεως τῶν πρὸς αὐτοὺς διὰ ὑποθέσεις των προσερχομένων. "Εθίξε δὲ καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἐπιβαλλομένου τακτικοῦ αὐτῶν ἐκκλησιασμοῦ πρὸς παραδει γματισμὸν τοῦ λαοῦ.

Κατόπιν ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροποτίλης μας, ζητήσας τὴν συνδρομὴν καὶ συνεργασίαν των διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς του. «Συνεργασία 'Εκκλησίας καὶ ολιτείας ἔσωσε πολλάκις τὸ Ἐθνος μας κατὰ τὰς κρισίμους δι' αὐτὸ περιστάσεις — ἐτόνισεν ὁ Σεβασμιώτατος. Μόνον ὁ κομμουνισμὸς ἀντιτίθεται εἰς τὴν τοιαύτην συνεργασίαν».

Συνεχίζων δὲ ἐσυνέστησε πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας, νὰ ἀγαπήσουν τὸν τόπον αὐτὸν καὶ τὴν ἀκριτικὴν 'Επαρχίαν ὃπου ἐτοποθετήθησαν καὶ νὰ μὴ τὴν θεωροῦν ὡς τόπον ἔξορίας, ἐπιδιώκοντες ἀμα τῇ ἀφίξει των μεταθέσεις διὰ τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα. Νὰ μὴ θεωροῦν τὴν ἔργασίαν των ὡς ἀγγαρείαν, ἀλλὰ ὡς ὑψηλὸν κοινωνικὸν καὶ ἔθνικὸν λειτουργημα καὶ νὰ καταστοῦν πρωτοπόροι εἰς τὴν ἡθικὴν ἀνύψωσιν τοῦ λαοῦ. «Ἄς ἐνθυμηθῶμεν — εἶπε — τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, οἱ ὅποιοι ἦσαν πρότυπα ἀρετῶν καὶ τοὺς ὅποιους ἐσέδετο δὲ λαὸς, ἀλλὰ καὶ καθήρει ἐκ τοῦ ἀξιώματός των δταν ἦσαν ἀνάξιοι αὐτοῦ. 'Η λαϊκὴ παροιμία λέγει δτι τὸ ψάρι βρωμάει ἀπὸ τὸ κεφάλι. 'Απὸ τὸ κεφάλι λοιπὸν ἀς ἀρχίσῃ καὶ ἡ ἀναγέννησις».

Περαιτέρω ὁ Σεβασμιώτατος ἐξήτησε τὸν τακτικὸν ἐκκλησιασμὸν τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων καὶ συμμετοχὴν των εἰς λοιπὰς θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις, καὶ περαίνων ἐτόνισεν δτι οἱ Δημόσιοι 'Υπαλληλοι, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὴν ἡγέτιδα τάξιν τῆς κοινωνίας, ἀμα καταστοῦν πρότυπα καλῶν Χριστιανῶν πρώτων, θὰ καταστοῦν καὶ πρότυπα καλῶν 'Ελλήνων κατόπιν καὶ οὕτω θὰ συμβάλλουν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους μας. διὰ τὰ ὅποια μοχθεῖ καὶ ἡ 'Εθνικὴ Κυβέρνησίς μας.

Μετὰ τὸν Σεβασμιώτατον ὠμίλησεν ὁ κ. Στρατιωτικὸς Διοικητής, τονίσας πρὸς τοὺς

συγκεντρωθέντας δτι ἔχουν καθῆκον νὰ διαφωτίζουν καὶ καθοδηγοῦν δρθῶς τὸν λαὸν διὰ τοῦ παραδείγματός των, καὶ εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς δτι ἡ ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου ζητεῖ τὴν συμπαράστασίν των διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ τὴν πρόδοδον καὶ εύημερίαν τοῦ "Ἐθνους.

— Εἰς τὴν τοποθεσίαν «Καμίτσως» τοῦ χωρίου Λυκορράχης ἐξεράγη τὴν 21.11.67 πυρκαϊά, ἀποτεφρώσασα δασικὴν ἔκτασιν 50 περίποτο στρεμμάτων.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

'Αφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν:

'Εξ Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. 'Αχ., Παπαδιαμάντης, Γιαύλος Λούδας, Κων. Φερούκας καὶ Χρῆστος Γ. Παπαχρῆστος διὰ Βούρμπιανην.

'Εκ Κογκὸ δ. κ. 'Απόστολος Κ. Βαδάσης.

'Ανεχώρησαν δι' Ἀθήνας δ. κ. Γεώργιος Βαδάσης οἰκογενειακῶς, διὰ καθηγητῆς φυσικῶν κ. Λάμπρου πρὸς μετεκπαίδευσιν, οἱ κ.κ. Κων. Σκούφιας, Ιωάν. Κυρίτης καὶ δ. κ. Δημ. Κιτσαντώνης ἐκ Βούρμπιανης.

'Επίσης ἀνεχώρησε, μετατεθεὶς εἰς Κρήτην, δ. κ. Στ. Ρούκος, τέως ἐκπαιδευτικὸς τοῦ 'Εθν. 'Ορφανοτροφείου Κονίτσης.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ — ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

'Ο κ. Γεώργιος Σουτόπουλος ἐγένετο εύτυχὴς πατὴρ διδύμων ἄρρενος καὶ θήλεος. 'Ομοίως καὶ δ. κ. Σταύρος Κρυστάλλης ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου, δ. δὲ κ. Εύαγγελος Πηγαδᾶς θήλεος.

Εύχόμεθα νὰ τοὺς ζήσουν.

— Τὴν 12.11.67 δὲ φαρμακοποιὸς κ. Κων. Ρούσης ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μικροῦ υἱοῦ τοῦ ἐφημερίου Κάτω Κονίτσης αἰδεσιμωτάτου κ. 'Αθανασίου Οἰκονομίδου, χαρίσας εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Παῦλος.

ΜΝΗΣΤΕΙΑΙ

'Ο κ. Κωνστ. Α. Ζδράδος καὶ ἡ δις Βασιλικούλα Τσαμπά ἀντήλλαξαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου. 'Ομοίως καὶ δ. κ. Βασίλειος Παπαχρῆστου δημοδιδάσκαλος ἐκ Πύργου μετὰ τῆς δίδος Ειρήνης Σ. Φαρμάκη νηπιαγωγοῦ, καθὼς καὶ δ. κ. Δημήτριος Β. Ζδράδος μετὰ τῆς δίδος Εύανθίας Θεοχάρη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τὴν 10.11.67 ἀπεβίωσεν εἰς Πυρσόγιαννην ὁ γηραιός εὔεργέτης τῆς πόλεως Ιωαννίνων (κτήτωρ τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου εΓωργίου Νεομάρτυρος) Χρῆστος Πάτσης. 'Η κηδεία του ἐγένετο ἐπιβλητικὴ τὴν ἐπομένην καὶ παρέστησαν εἰς αὐτὴν αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ καὶ οἱ κ.κ. Δήμαρχος καὶ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ιωαννίνων μεταβάντες εἰς Πυρσόγιαννην.

— Τὴν 20.11.67 ἀπεβίωσεν ἐν Κάτω Κονίτσῃ ἡ Γεωργούλα χήρα Σπυρίδωνος 'Αρχιμανδρίτου, ἔτῶν 79.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι ἐπιθυμοῦντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ Καζαμίας, Μπενάκη 4, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδ. μίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ιω. Αδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6 τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εύαγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Γαπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στοιχνάρα 49, τηλ. 634-4706, οίκια: 651-498
Παντελής Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντω-
νιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολό-
γος. Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841 662
Φώτιος Γουογούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563
Νικόλ Γράβης, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571 612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641 872
Χαρ. Κούνιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722 507
Μιχ Μηλίγκες, Πα' ολόγος, Καρδιολόγος, Σκα-
λιστήρη 18, τηλ. 874-763
Φώτης Μπαρχής, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁ-
μήρου 58, Τηλ. 623.210
Ἀνδρέας Μπούζας ὄφθαλμίστρος Σκυροῦ 59
τηλ. 611 172
Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—Ἀναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντος, Ὀφθαλμίστρος—Ὑφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργός, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσας, Ἰατρὸς—Χειρουργός
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

δόδος Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης Ὁκτω-
βρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύαγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου Βουκουρεστίου 20, Τηλ. 611.786
Κ Φλώρος Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625 177
ΠΟΛ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙ-
ΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κλπ.
Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σο-
φίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Ίολ μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719
Γκόσιος Ὀρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὄμο-
νοίας 9, τηλ. 529-637
Κων(τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστεί-
ζου 10, τηλ. 234-225
Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος—ήλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 623 449
Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719
Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μη-
χανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821
Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Ἰωνος 5,
τηλ. 531 729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ιωάννινο», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε
Τσάνος, Ὀδυσσέω: 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεστρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ.
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.
Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ (Ἐσώ-
ρουχα—Δαντέλλες—Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος
Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναϊδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοὶ» Ἀ)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
34δ, τηλ. 234 070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης
21, τηλ. 314 264

Ραφεῖον Φροντζος Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εῖδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστρας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστὴς Ἀνδρέας Γκόντζος, Φω-
τεμάρα 49, τηλ. 9 7-892

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193
Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας δόδος Δημοσθέ-
νους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
δόδος Καραϊσκάκη

Ἀλ. Πηγαδᾶς, δοντίατρος, Γιαλί—Καφενὲ
Κων Κίγκας, » δόδος Σαμολ
Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος : Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
δόδος Καραϊσκάκη 9